

Jiyan
Xelaskirin ji
Canê me
Girîngtir bû
Kurdî **Çûpel 10**

Dansın
Halhallerla
Çağrısı
Sayfa **Ç sayfa 13**

Özlenen
Yaşama
Yolculuk
Yaşam **Ç sayfa 19**

Sevgi ve Adalet Arayışçıları Kazandı

DTP'LI KADINLARIN BAŞARISI TESADÜF DEĞİL

DTP'nin desteklediği bağımsızların 22'si seçildi ve bunların sekizi kadın. Gerçekte bu sonuç, 1980'lerden itibaren bölgede yaşanan toplumsal, siyasal ve ideolojik dönüşümle ve Kürt hareketinin özellikleriyle alakalıdır.
Sayfa 3

ZAGONA BİNGEHİN A JİNÊN KURD TÊ AMADEKİRİN

Komcivîna ku bi beşdarbûna 126 nunêrên ku ji pêkhatiyên KJB hate bijartin ve di Qadên Parastina Medya de hat çekirin, bi rêzgirtinê dest pê kir, rojev hatin diyarkirin û di vê rastekê de nîqaş hatin meşandin.

sayfa 9

Ağustos ayı Kürtler için bir miladın ifadesi. Köleliğe, kimliksizliğe başkaldırı günü olarak kabul edilen 15 Ağustos'un tüm Kürt halkına kutlu olmasını diliyoruz. Umarız bu yıl, Kürt sorununun çözümü konusunda bir zafer yılı olur. Türkiye halklarının meclise gönderdiği DTP destekli bağımsız adaylarına başarılar diliyoruz.

Sayfa 3

- ✓ Kürdistan'da Kadına Karşı ... /Gündem sayfa 4
- ✓ Mısır Kadın Sünnetini... /Dünya sayfa 5
- ✓ Pornografi, Şiddet ve Kadın /Dosya sayfa 6
- ✓ BM'nin 1325 Antlaşması ... /Perspektif sayfa 8
- ✓ Netherland Niet Aandachting... /Dutch sayfa 12
- ✓ Her Kadın Bir Sanatçıdır /Kültür-Sanat sayfa 14
- ✓ Ne Kadar Kirletiyoruz? /Ekoloji sayfa 16

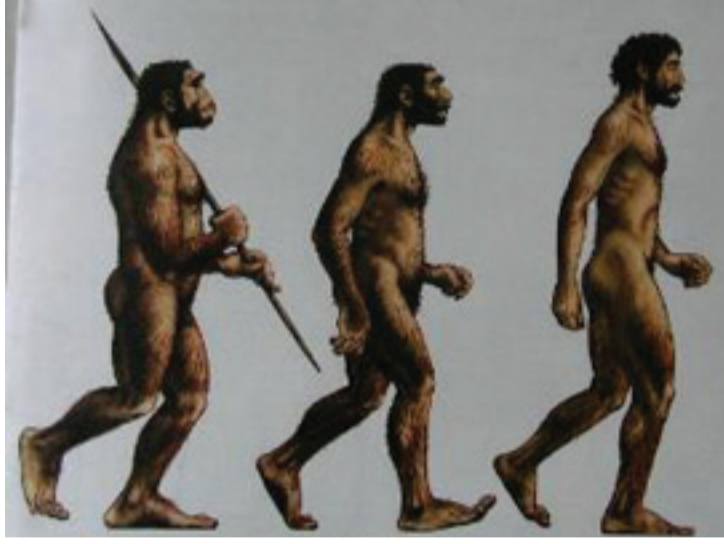
Meğer Hepimiz Afrikalıymışız

İnsan soyunun izini süren bilim adamları, Afrika'da karar kıldı...

İngiltere'deki Cambridge Üniversitesi'nde yapılan bir araştırma, bugün dünyada yaşayan tüm insan soyunun (Homo Sapiens Sapiens) 55 bin yıl önce Afrika'nın Orta ve Güney bölgelerinden, özellikle Güney Sahra'dan çıkan tek bir göç dalgasıyla dünyaya yayıldığını ispatladı.

Bilim adamları, bu tespiti daha da önce 6 bin kafatası üzerinde yapılmış çalışma sonuçlarıyla uyduğunu söylüyorlar. Bu yaklaşım, insanların dünyanın 7 farklı bölgesinde ayrı ayrı ortaya çıktığı teorisini de çürütecek gibi görünüyor.

Anatomik değişikliklere uğramış dünyanın dört bir yanındaki diğer Homo Sapienslerin de 50 bin yaşlarında olduğu göz önünde bulundurulunca, modern insanın 150 bin yıl boyunca Afri-

ka'da kaldığı kanıtlanmış oluyor. "Homo Erectus" ve "Neandartal" türlerinin ise Afrika'yı daha önce terk ettikleri, ancak yerleşmiş oldukları yerlere Homo Sapiens'in gelmesiyle beraber soylarının tükendiği biliniyor. Araştırmacılar, Avustralya ve Güney Amerika yerlilerinin ise en az genetik değişim geçiren topluluklar ol-

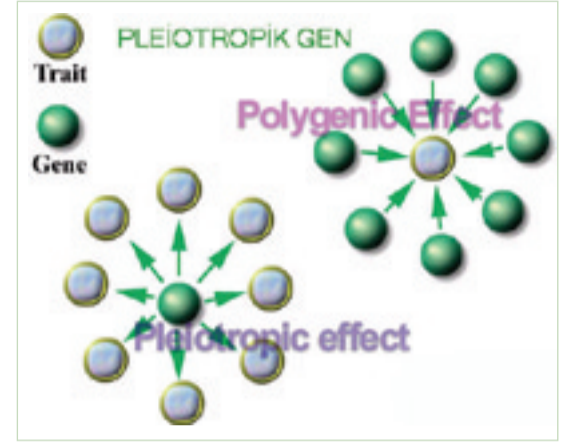
duğunu, bunun da kafataslarının şekil ve büyüklüklerinin anlaşıldığını belirtiyorlar. Yine de Afrika'dan çıkan Homo Sapiens'le bugün dünyanın herhangi bir yerinde yaşayan bir insan arasında çok büyük fiziksel farklılıklar bulunuyor.

Internethaber.com

Yapay İnsan Geni Geliyor!

Canlı yaşamın temeli kök hücre, 3 yıla kadar laboratuvarında üretilebilecek. Yapay insan kök hücresi organ nakli bekleyen hastalar için de yeni bir umut olacak.

Japon Genetik Uzmanı Shinya Yamanaka, biyoteknoloji yolunda devrim niteliğinde bir buluşa imza atmaya hazırlanıyor. Yamanaka, uzun zamandır sürdürdüğü çalışmalarında insan embriyosu kullanılmadan insan kök hücresi üretmeye çok yaklaştığını açıkladı. İngiliz The Times gazetesine konuşan Yamanaka, fare derisinden alınan genç hücrelerin üzerinde yapılan oynamalarla kök hücre üretilmesi yolunda büyük mesafe katettiğini söyledi. Yamanaka, "Bilimin nasıl gelişeceğini tahmin etmek zor. 6 ay içinde genç hücreden kök hücre üreteceğiz. 2-3 yıl içinde de embriyodan alınan kök hücreden farksız kök hücre üretebileceğimizi düşünüyorum" dedi. Farklı organlarda gelişebilmele-

ri nedeniyle kök hücreler canlı yaşamını oluşturan temel unsur olarak kabul ediliyor. Kök hücrenin üretilmesi durumunda organ nakline ihtiyacı olan hastaların uzun zaman beklemeleri de gerekmeyecek.

Etiğe De Uygun

Genç hücrelerin kök hücreye dönüştürülebilmesi ihtimali, ahlaki olarak sakıncalı görülen embriyodan kök hücre alınması tekniğini de gereksiz kılacak. Ahlaki olarak uygun bulunmadığı için embriyodan kök hücre üretilmesi çalışmalarına ABD ve birçok Avrupa ülkesinde izin verilmiyor.

E-kolay.net

Karpuzu Aç Karnına Tüketin

Yazın vazgeçilmez meyvesi karpuzun yararları çekirdeğinde gizli. İşte faydaları;

Lezzeti ve serinletici özelliği nedeniyle yazın en fazla tercih gören meyvesi karpuzun, açken tüketilmesinin daha faydalı olduğu, ancak karbonhidrat içermesi nedeniyle kilo problemi olanların dozunu kaçırması gerektiği bildirildi.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokronoloji ve Metabolizma Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Sert, yaptığı açıklamada, karpuzun iyi bir diyet meyvesi olmakla birlikte, karbonhidrat içeriğinin de unutulmaması gerektiğini belirtti.

Yüzde 90'ı su olan karpuz

tüketildiğinde tokluk hissi veriyor. İyi bir lif kaynağı olduğu için bağırsak hareketlerini düzenleyen karpuz günde en az bir ya da iki porsiyon tüketilmeli.

Lezzetinin yanı sıra, vitamin değerleriyle de karpuz çok yararlı bir meyve. Özellikle fazla tok değilken karpuz tüketmek, özelliklerinden daha çok yararlanmanızı sağlıyor.

Yemekten hemen sonra tüketilen karpuz, dolu midede rahatsızlık yaratabiliyor. Bu yüzden uzmanlar, aç karnına tüketilmesini öneriyor.

Karpuz, protein,

yağ, karbonhidrat, demir, selüloz, kalsiyum, fosfor, A vitamini, C vitamini ve potasyum içeriyor. C vitamini ve antioksidan özelliği ile çeşitli kanser türlerine karşı etkili olan Beta karoten içeriyor. İçerdiği yüksek potasyum kalp fonksiyonlarının ve kan basıncının düzenlenmesine yardımcı oluyor. Bu nedenle

tamamı olmasa da karpuzun en azından bir bölümü çekirdeğiyle tüketilmeli. Ancak, çekirdeğini çok fazla tüketmek de bu kez kabızlık sorunu yaratabilir.

Çekirdeğini de Çıkarmayın

Karpuz çekirdeklerinin de içinde bulunan "Cucurbitocitrin" adlı maddenin kan basıncını düşürmede ve böbrek fonksiyonlarının düzenlenmesinde etkisi var.

Karpuz, su, madensel tuzlar ve antioksidanlar açısından da zengindir. Böylece vücudu temizleyici bir özelliği var. Böbrekleri çalıştırıyor, idrar söktürüyor. Böbreklerdeki üre ve ürat tuzlarını temizliyor. Yani kum ve taştan şikayeti olanlara öneriliyor.

B ve C vitamini içermesi de diğer artıları. Az miktarda da olsa barındırdığı "likopen" maddesi kalbi enfarktüs tehlikesine karşı koruyor.

Karpuzun besin değeri diğer birçok besinde olduğu gibi kabuğunda saklı. Bu nedenle uzmanlar, mümkün olduğunca kırmızı etli kısmın altındaki beyazımsı kısmın da tüketilmesini öneriyor...

Haber Merkezi

Koyu Renkler Güneşten Daha Çok Koruyor

İsviçre, Danimarka ve ABD üniversitelerindeki dermatologlar; sırasıyla Stephan Lautenschlager, Hans Christian Wulf ve Mark Pittelkow, güneşten korunma stratejisini 'güneşe mümkün olduğunca az maruz kalmak, şapka takmak ve koruyucu giysiler giymek' olarak açıkladı. The Lancet'te güneşten korunma konusunda yayımladıkları dizi makalede dermatologlar, morötesi ışını engelleyen giysiler, hatta güneşin etkilerinden koruyucu olarak tasarlanmış giysiler giymenin, güneş ışınlarından korunmanın en iyi yolu olduğu konusunda birleşiyor. Yaygın inanışın aksine bazı dokuma türlerinin sınırlı bir koruma sağladığına işaret eden uzmanlar, örneğin açık renkli keten bir gömleğin koruma faktörünün sadece 10 faktör olduğuna dikkati çekiyor.

Haber Merkezi

newaya §in

Yoğun bir atmosfer içerisinde 22 Temmuz Türkiye genel seçimleri gerçekleştirildi. Seçim sonuçları tüm dünya tarafından büyük bir merak ve heyecanla takip edildi. Sonuçlarını sizler için işledik. Bu arada seçim çalışmaları içerisinde bir konuşma esnasında rahatsızlanarak kalp krizi geçiren, son sözü barış olan eski DEP milletvekili ve DTP destekli bağımsız Cizre adayı, demokrasi ve barış şehidi Orhan Doğan'ı saygıyla anıyoruz.

Dünya üzerinde geliştirilen milliyetçi-şoven dalga, uluslararası sermayenin sınırsız kar hırsı, beraberinde şiddetin gelişmesi vb. sorunlar, toplumun tüm kesimlerinin ağır yaşam koşullarını daha da dayanılmaz kılmaktadır. Bu konularda bu ay sizler için hazırlıklar yaparak sunmaya çalıştık. Merakla takip edeceğinizi düşünüyoruz. Özellikle yaşama dair ele aldığımız konuları yaşamınızın içinden seçtiğimizi düşünüyoruz.

Dünya coğrafyamızda her gün karşılaştığımız kadın katliamları haberlerine bir yeni si daha eklendi. Hem de çok yakınımızda... Haziran ayında Hollanda'nın Alkmaar şehrinde ayrıldığı eşi tarafından öldürülen hukuk öğrencisi Zeynep Boral'ın haberini Dutch sayfasında işledik.

Gençlerimiz geleceğimizdir. Daha sağlıklı bir yaşam için sporun gerekliliği, genç yaşta spora başlamanın iyi bir gençlik yaratmadaki rolünü tüm ebeveylar bilmeli ve bu bilinçle çocuklarını ele almalıdırlar. Gençlerin kitap okuma ve spor alışkanlığı edinmesini konu alan haber ve yazıları Yeni Kuşak sayfasından takip edebilirsiniz.

Geçtiğimiz günlerde Kürdistan dağlarında gerçekleştirilen KJB Kurultayında ele alınan yeni bir anayasa modeli ve anlayışını sizler için işledik.

Yine Kürdistan dağlarında kadın gerillaların çalışma alanlarından biri olan Kültür-Sanat çalışmalarında kültür ve sanat anlayışı konusundaki düşüncelerini onların diliyle değerlendirmek istedik. Aynı zamanda Kürdistan dağlarında binbir zorluğa karşı yaşam savaşı veren, yoldaşı uğruna canını vermekten çekinmeyen bir özgürlük savaşçısının bir anısını sizlerle paylaşmak, birazcık da olsa o anların sizler tarafından hissedilmesini istedik.

Kültür-Sanat sayfamızda bir Hint'li dansçı ile yaptığımız ropörtaajla, dansın Hindistan kültürü içerisinde nasıl bir anlam ifade ettiğini ve tarihini ele almaya çalıştık. Okurlarımızın beğenisine sunuyoruz.

Yaşam sayfasında gençliğini yaşayamamış bir kadının yaşamı sorgulayan yanını 'Özlenen Yaşama Yolculuk' başlığı ile Tavge Emek'in kaleminden okuyabilirsiniz.

Bu sayımızın portre sayfasında üniversitede okuyan genç bir kadının kendi sorunları konusunda ne düşündüğünü sorduk. Bu konularda bir tez hazırlayan Lutfiye Taştan'da, kendisinin yaşama bakış açısını ve zorluklar karşısında kendine güvenen, insanları seven, başarılı bir kadının yaşamını öğreneceksiniz. Eminiz siz de Lutfiye Taştan'ın başarılarını kendi başarınız olarak ele alacaksınız.

Geçen her günün demokrasi ve barışa biraz daha yaklaştığımız günlere vesile olması dileğiyle, kadınlar olarak her gün ve her anımızda barış ve demokrasiye hizmet amaçlı çabalarda buluşalım diyoruz.

DTP'li Kadınların Başarısı Tesadüf Değil

DTP ve Kürt seçmenler yanılmadı; Bin Umut Adaylarından seçilenlerin, yüzde 34.7'si kadın.

DTP'nin desteklediği bağımsızların 23'i seçildi ve bunların sekizi kadın. Gerçekten bu sonuç, 1980'lerden itibaren bölgede yaşanan toplumsal, siyasal ve ideolojik dönüşümle ve Kürt hareketinin özellikleriyle alakalıdır.

Tıpkı Halkın Demokrasi Partisi (HADEP) ve Demokratik Halk Partisi (DEHAP) gibi Demokratik Toplum Partisi de (DTP) parti programında, kadınların özgürlüğüne ve temsiline stratejik bir önem verdiğini belirtiyor. Buna paralel olarak parti tüzüğünde yüzde 40 kadın kotasına yer verilmiş ve Dantay'ın uyarısıyla tüzükten çıkarılmış olsalar bile fiili olarak Eşbaşkanlık sistemini sürdürüyorlar.

Kürt kadın adayları Kürt kadınlar belirledi

22 Temmuz seçimlerinin sonuçlarına göre, DTP'nin desteklediği bağımsızların 23'i seçilmiş görünüyor ve bunların sekizi kadın. Bu haliyle Meclis'e giren partiler arasında kadın oranının en yüksek olduğu parti, DTP.

Bu sonuç Kürtlere Ertuğrul Özkök'ün penceresinden bakanlar; Kürtlüğe ilişkin tahayyülü "geri kalmışlık, cehalet, aşiret, kadının kölece bağımlılığı ve töre cinayeti" denkleminin ötesine geçemeyenler için, şaşırtıcı gelebilir ama aslında hiç de şaşırtıcı değil. Demokratik Kürt muhalefetini yakından izle-

Türkiye tarihinde bir ilke daha imza attı. Cezaevinde tutuklu bulunan İstanbul 3. bölge bağımsız adayı Sabahat Tuncel 22 Temmuz seçimlerinde halk tarafından seçilerek meclise getirildi. DTP Bağımsız adaylığı gösterildiğinde cezaevinde PKK üyesi olduğu iddiasıyla Gebze M Tipi Ce-

yenler için bu sonuç beklenen bir şeydi.

Seçilen kadınların profili bu haliyle bile önemli bir başarının elde edildiğinin kanıtı. Kuşkusuz Kürtlerin tarihinde kadınların liderliğine rastlamak mümkün. Bu tür kadın liderliği, üst sınıflardan kadınlarda görülüyordu. Kadınlar ailelerinin gücüne dayanarak aşiret hiyerarşisi içinde yer edinebiliyorlardı.

Oysa DTP seçmeninin oylarıyla seçilen bin umut adayı kadınların, bu geleneksel lider kadınlarla hiçbir benzerlikleri yok. Onlar modern Kürt kadın politikacılar. Ailelerinin, aşiretlerinin gücüyle gelmedikleri gibi, aralarında, diğer partilerde görmeye alıştığımız "vitrinlik"ler de yok. Üstelik onların adaylığına karar verenler de partinin erkek liderleri olmadı.

Siyasete kadın katılımı kadınları dönüştürdü

3 Kasım 2002 Genel Seçimlerinde ve 2004 Yerel Seçimlerinde olduğu gibi bu seçimde de kadın adaylar, partinin kadın birimlerince belirlendi. Bu nedenle de seçilenlerin büyük bölümü, güçlü bir mücadele deneyimine sahipler ve kadın hareketinin öğretici sürecinden geçmişler.

3 Kasım seçimlerinde, DEHAP listelerinde 100'ün üzerinde kadın aday vardı ve bunların çoğu ilk üç sırada aday gösterilmişti. 2004'te de çok sayıda kadın belediye başkanı, il genel ve belediye meclis üyesi seçilmişti.

Bu durum neyle açıklanabilir? "Namus cinayetleri"ni ya da "geri kalmışlık"ı Kürt kültürünün özsel unsurları olarak kabul edemeyeceğimiz gibi, DTP'nin Türkiye ortalamasının çok üzerinde kadın milletvekili seçtirmesini de benzer bir özgülük ve genellemecilikle, Kürtlüğe bağlayamayacağımız açık. Gerçekten bu sonuç, 1980'lerden itibaren bölgede yaşanan toplumsal, siyasal ve ideolojik dönüşümle ve Kürt hareketinin özellikleriyle alakalıdır.

Kürt hareketi çıkış aşamasından itibaren aşiret yapısına ve kadınların aşiret ailesi içindeki kölece bağımlılığına karşı tutum takındı. Geçmişteki Kürt isyanlarından farklı olarak kadınları da içine alacak şekilde, toplumu en yoksul kesimlerine dayandı. Bu özelliği, kadınların harekete katılımını mümkün kıldı. Kadınların katılımıysa hem kadınları, hem toplumu hem de hareketin kendisini dönüştürücü bir etkiye buldu.

"Kadın özgürlüğü" perspektifi, ideolojik bir söylem olmanın ötesinde, hareketin hem politikalarına hem de örgütsel deneyimlerine damgasını vurdu. Böylece kadınların siyasal yaşamda ön plana çıkmaları, toplumu temsil etmeleri kolayca benimsenen bir olgu haline gelebildi. 22 Temmuz seçimlerinin, Kürtler ve Kürt kadınları açısından ortaya çıkardığı sonucun, böylesi bir sürecin ürünü olarak değerlendirilmesi gerekir.

Bianet.org

Cezaevinden Meclise

zaevi'nde tutuklu bulunuyordu. Tuncel'in cezasının kesinleşmediği, hükümlü değil, tutuklu olduğu ve seçilmeye engel bir sabıkası görülmediği için adaylığına YSK tarafından vize verildi.

DTP bağımsız adaylarından seçilerek meclise giren 8 kadın vekilden biri olan Sabahat Tuncel'in adaylığı kesinleştikten sonra, pek çok çevre tarafından destek topladı ve seçim çalışmaları yürütüldü.

Ezilenlerin Sosyalist Platformu yaptığı yazılı açıklama ile İstanbul 3. Bölge'de DTP'li tutsak kadın aday Sabahat Tuncel'i desteklediğini açıkladı. ESP, aldığı özel kararın nedenini Kürt kadınına ve

DTP'li tutsaklarla dayanışmasını ifade etmek olduğunu belirtti.

Aralarında ESP, SDP, EHP'li kadınlar, EMEP, Gökkuşluğu Demokratik Özgür Kadın Hareketi ve EKD'nin de bulunduğu kadınlar, açıklama yaparak, Sebahat Tuncel ile dayanışma içinde olacaklarını belirtmişti.

İstanbul 3. Bölge Bağımsız Milletvekili adayı Sebahat Tuncel'in seçimi kazandığı kesinleşince cezaevinden çıktı. Milletvekili dokunulmazlığını kazanan Tuncel' yargılandığı dava rafa kaldırıldı. Tuncel, cezaevinden Meclis'e giden ilk kadın vekil oldu.

Haber Merkezi

Kadına dair

Handan
Çağlayan

Bin Umut ve Kadınlar Mecliste

Bu yazıya seçimlere "Türkiye'ye sözümlü var" diyerek giren bin umut adaylarını kutlayarak başlamak istiyorum. DTP'nin desteklediği bin umut adayları, mecliste grup kurmalarına olanak tanıyacak bir sayıyla seçildiler. Türkiye siyasi tarihinde, 1965'te 15 TİP'linin ve 1990 başlarında DEP'lilerin meclise girmesi kadar önemli bir gelişme bu.

Kuşkusuz bu seçimleri önemli kılan başka bir gelişme de, kadın temsil oranındaki yükseliş oldu. 22 Temmuz seçimleriyle kadın temsili açısından Cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı. Türkiye'de 1934 yılında kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması ardından yapılan 1935 seçimlerinde, meclisin %4.5'i kadınlardan oluşmuştu. Bu çok düşük bir orandı ama daha sonraki yıllarda bu oranın bile altında kaldı. Bilindiği gibi en son 2002-2007 döneminde Türkiye meclisindeki kadın vekillerin oranı %4.36 idi. 550 milletvekili içinde 24 kadın bulunmaktaydı. Bu açıdan bakıldığında son seçimlerle birlikte kadın vekil oranının yüzde yüzün üstünde arttığı görülüyor. Şimdi meclise giren 49 kadınla birlikte, kadın vekil oranı 4.36'dan %8.9'a yükseldi.

Kadınların, partiler açısından dağılımına bakıldığında %34.8'lik oran ile DTP diğer partilerden çok önde. 550 kişilik meclis içinde DTP çok küçük bir grup ve toplama oranı yüzde beşi bile bulmuyor. Oysa meclise giren kadınların %16'sı DTP'li. Başka bir ifade ile her altı kadın vekilden birisi DTP'den. DTP bu başarısı ile hem kendi tüzüğünde yer alan %40 kadın temsili ilkesini yerine getirmiş oldu, hem de meclisin cinsiyet kompozisyonunu etkiledi. DTP'li kadın vekillerin etkisinin sadece meclisin cinsiyet oranını etkilemekle sınırlı kalmayacağı kesin. Siyasetin dilini ve tarzını da etkileyeceklerinden kuşku yok.

Diğer partiler açısından tablo şöyle: 430 milletvekiline sahip olan AKP grubunda kadın oranı %6.1. Toplam 28 kadın AKP listelerinden seçildi. Bunlardan bir kısmı bölgede DTP etkisi ile aday gösterilen kadınlar, geri kalanı da "kıl payı" seçilenlerden oluşuyor. AKP, kendi beklentisinin de üzerinde oy alınca, listelerinin sonlarında yer verdiği kadınlar seçilmiş oldular. Erzurum, Aksaray, Trabzon, İstanbul 3. Bölge ve Ankara'da kıl payı ile en son seçilenlerin tümü kadın. AKP'nin Mardin'den, Ağrı ve Urfa'dan aday gösterdiği kadınların da, DTP ve onun geldiği geleneğin yarattığı etki ve bu gelenekle kendi yöntemleri ile mücadele stratejisinin ürünü olduğu çok açık. Öyle ki mecburen kadın aday gösterme zorunluluğu hissetmişler. Bu durum, DTP ve öncülerinin siyaseti değiştirmeye gücünün, sadece kendileriyle sınırlı kalmadığını açıkça gösteriyor.

En düşük kadın vekil sayısı MHP'de. 70 kişilik MHP grubunda sadece iki kadın var. CHP ise 10 kadın milletvekiline sahip. Bunlardan katledilen gazeteci Uğur Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu ve bir iki istisna sayılmazsa, CHP'li kadın vekiller Cumhuriyet mitinglerinden çıkmışlar. Aralarında bu mitinglerin örgütleyicisi Necla Arat ve Nur Serter bulunuyor.

DTP'nin kadın vekilleri dışındaki, kadınların önemli bir kısmı vitrinlik ve biçimsel bir yaklaşımla meclise girmiş olsalar bile, %8.9 oranını küçümsemek gerekir. Türkiye'deki kadın örgütleri çok güçlü kampanyalar yürüttüler ve bunun etkisi oldu. Yine yukarıda değinildiği gibi DTP ve ondan önceki partilerin cinsiyet eşitliğine stratejik düzeyde önem vermeleri ve kadınların bölgede güçlü siyasal aktörler olarak ortaya çıkması, ister istemez diğer partilerin bölgedeki aday tercihlerini etkiledi. Bu durumu ezilenlerin siyaseti dönüştürme mücadelesinin bir yansıması olarak değerlendirebiliriz.

DTP'li vekillerin tümü de güçlü siyasal deneyimlere sahipler ve parti olarak da ülke sorunlarının çözümüne ilişkin hatırı sayılır bir düşünsel birikim bulunmakta. Bu nedenle Mecliste demokratik diyalog ortamının yaratılması, ülke sorunlarına gerçekçi, uygulanabilir çözümlerin üretilmesi konusunda sıfırdan başlanmayacağı kesin.

Kürdistan'da Kadına Karşı Şiddet Artıyor

Güney Kürdistan'da kadına karşı şiddetin 2007 yılının ilk yarısında ciddi oranda artış gösterdiği bildirildi. Aynı zamanda her 24 saatte bir yaşanan kendini yakma olayları devam ediyor.

IPS haber ajansına açıklamalarda bulunan Kürt yönetiminin İnsan Hakları Bakanı Yusuf Aziz, bölgede kadına karşı şiddetin son derece tehlikeli bir şekilde artış gösterdiğini söyledi. Kürt mahkemeleri ve polisinin kadına karşı şiddeti engellemek için daha sert önlemler alması gerektiğini belirten Aziz, eğitim yoluyla kadın hakları konusundaki toplumsal bilincin yükseltilmesinin gerekliliğine de işaret etti.

Yerel İdareciler Aşiret Dengeleri Nedeniyle Göz yumuyor

Kürdistan'ın tüm parçalarında kadına şiddet olaylarına karşı yasal önlemler geliştirilmiş durumda, ama yaşanan durumlar bunun yeterli olmadığını gösteriyor. Türkiye'de Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı'nın hazırladığı 2006 Faaliyet Raporu'nun verilerine göre bir önceki yıla oranla kadına yönelik şiddet yüzde 70 oranında artış göstermektedir.

Güney Kürdistan'da namus cinayetlerinin zanlıları kasten adam öldürmekten yargılanıyor. Bu suçun cezası Kürdistan'da ömür boyu hapis. Aynı zamanda suçlu idari ya da siyasi aflardan yararlanamıyor. Ancak adının açıklanmasını

istemeyen bir yetkili, bu düzenlemelere rağmen kadın katliamlarına karşı yerel idarecilerin aşiret dengeleri nedeniyle bazı durumlara göz yumduğunu söyledi. Dolayısıyla cinayetler sadece güvenlik güçlerine yansıtılan olayları kapsıyor. Yetkililer kırsal kesimde aşiretler içinde gizlenen olaylarla birlikte öldürülen kadınların sayısının çok daha fazla olabileceğini dile getiriyor.

Güney Kürdistan yönetiminin İnsan Hakları Bakanlığının yayınladığı bir rapora göre, Süleymaniye'de yılın ilk yarısında 24 kadın öldürüldü. Bu cinayetlerin sadece 5'inde zanlılar tutuklanırken diğer cinayetlerin soruşturmasında ise hiçbir ilerleme sağlanamadı.

İntihar süsü veriliyor

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı'nın hazırladığı 2006 Faaliyet Raporunda, Güney Kürdistan'da 1991-2007 yılları arasında Süleymaniye, Erbil ve Duhok bölgelerinde 12-22 yaşları arasında 2664 kadın kendini yakarak intihar girişiminde bulunduğu iddia edildi. Güney Kürdistan parlamentosunun Kadın Hakları Komitesi Pakşan Zangana yaptığı açıklamada, bölgede kadına karşı şiddet konusunda acil bir çözüm beklemediğini, ancak toplumsal dönüşüm ile aşama aşama

bir çözüm geliştireceğini ifade etti.

Raporda ortaya konan verilere göre 2005 yılında Hewler, Süleymaniye ve Dohuk'ta namus vb. gerekçelerle öldürülen kadınların sayısı sadece 5 iken, 2006'da bu rakam 17'ye yükseldi. 2007'nin ilk yarısında sadece Süleymaniye bölgesinde 24 kadının öldürülmesi, bölgede kadına karşı şiddetin arttığının en önemli göstergesi sayılıyor.

Rapora göre öldürülen kadınların büyük bir kısmını evli kadınlar oluşturuyor. Yine 2005 yılında bölgede intihar eden kadın sayısı 22 iken, 2006'da bu rakam 64'e yükseldi.

BM'ye intikal eden kadına karşı işlenen cinayetlerin sayısı 2006 yılında 533. Ocak ve Mart 2007 arasında BM'ye Hewler, Duhok, Süleymaniye ve Selahaddin Eyaletlerinden 40 kadın cinayeti vakası intikal etti. Bu ölümler resmi kayıtlara evlerinde "kaza sonucu yanma" veya aile bireyleri tarafından "namusunu kirlettiği" gerekçesiyle öldürüldüğü şeklinde işlendi. BM'nin bu bölgelere ilişkin 2007 resmi verileri henüz açıklanmadı.

Irak genelinde şu anda kadın hakları için mücadele veren 150'den fazla örgüt bulunuyor.

Mısır "Kadın Sünneti"ni Yasaklıyor

Mısır hükümetinin yayınladığı bildirmede "Kadın sünneti İslam dininde tamamen yasaklanmıştır" ifadesi yer aldı. Sünnet, kadının erkeğin egemenliği altında görülmesinden doğmuş bir gelenek. BM'ye göre tüm dünyada sünnet edilmiş 130 milyon kadın var.

mine kadar uzanıyor. Kadın sünneti Mısır'da 1997 yılında yasaklandı, ancak doktorların bazı "özel durumlarda" uygulamasına izin verilmişti. Bu yasağa rağmen pek çok kadın yasal olmayan yöntemlerle başvurularak sünnet ediliyordu.

Uygulamadaki aksaklıklar nedeniyle bu yasağın yasalarda da yer bulması gerekiyor. Yasanın parlamentodan geçiş sürecinin milletvekilleri arasında tartışma yaratacağı kesin, fakat sonuç olarak geçeceği düşünülüyor.

Kadın Sünneti Uygulaması

Birleşmiş Milletler (BM) istatistiklerine göre bugün dünyada 130 milyon kadın ve kız çocuğu sünnetli. Her yıl yaklaşık 2 milyon kız çocuğu da sünnet nedeniyle hayatını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya.

Acıbadem Kadıköy Hastanesi Dermatoloji Uzmanı Dr. Tülin Uygur'un araştırmasına göre kadın sünneti esas olarak, Afrika kıtasının orta şeridinde yer alan 30 Afrika ülkesinde uygulanıyor.

Bu bölgedeki kadınların yüzde 72-99'u, diğer Afrika ülkelerinde ise kadınların yüzde 18-72'si sünnetli. Umman, Yemen, Birleşik Arap Emirliği, Endonezya ve Malezya'nın bazı bölgeleri, Kuzey Irak'ta bazı Kürt bölgeleri sünnet geleneğinin yaşatıldığı yerler.

Kadın sünneti üç farklı şekilde yapılıyor

- * Klitoris tümüyle kesilmesi,
- * Klitoris ile birlikte yakın çevresindeki küçük ve bir kısım büyük dudakların kesilmesi,
- * Klitoris ile birlikte küçük ve büyük dudakların neredeyse tümüyle kesilmesi, açık yaranın dış çeperlerinin bir araya getirilerek dikilmesi, sadece idrar ve aybaşı kanamasının akabileceği ve ancak küçük parmak genişliğinde olan bir açıklık bırakılması.

Ataerkil Düzenin Sonucu

Erkeğin, kadınların ve doğacak kız çocuklarının cinselliklerini kontrol altına alma hakkını kendinde görmesi temeline dayanan binlerce yıllık kadın sünneti geleneği, kadının erkeğin hakimiyeti altında ve ikincil görülmesinden doğan ve yaşatılan ataerkil düzene dayalı bir gelenek.

Bianet.org

The Australian gazetesinin haberine göre, Mısır hükümeti kadın sünnetinin yasaklanması için planlarını açıkladı.

Kadın sünneti klitoris çıkarılmasıyla gerçekleştiriliyor ve kadınlar üzerinde olumsuz psikolojik ve fizyolojik sonuçlar bırakıyor. Ayrıca herhangi bir tıbbi faydası bulunmuyor. Geçtiğimiz ay bu operasyon Mısır'da 12 yaşındaki bir kızın yaşamına mal olmuştu.

Mısır Diyanet İşleri Yüksek Komisyonu tarafından yayımlanan bildiriye, "Kadınların ruhunda ve bedenindeki olumsuz etkileri nedeniyle kadın sünneti İslam dininde tamamen yasaklanmıştır" ifadesi yer aldı.

Hıristiyan ve Müslüman kadınları benzer şekillerde etkileyen bu uygulamanın tarihi firavunlar döne-

Gelişme Ödülü'nü Kızılderili Lider Kazandı

Birleşmiş Milletler (BM) İnsani Gelişme Ödülü'nü iklim değişikliğine karşı bilinci yükselten eylemleri nedeniyle, Inuit topluluğunun kadın lideri, 53 yaşındaki Sheila Watt-Cloutier'ye verdi.

UNDP'nin, ulusal veya bölgesel çapta hazırlanan yıllık İnsani Gelişme Raporları arasında en müstesna ve önemli çalışmalara verdiği İnsani Gelişme Ödülü, ülkelerin yanı sıra kişisel çabaları da onurlandırıyor. Küresel İnsani Gelişme Raporu'nun kurucusu olan Mahbub ul Haq adına verilen ödülü bu yıl bireysel alanda, bir Inuit Kızılderili'si olan Bayan Sheila Watt-Cloutier aldı. 53 yaşındaki Kanadalı sivil toplum lideri, iklim değişikliğine karşı yaşamı boyunca verdiği yılmaz mücadeleden ötürü İnsani Gelişme Ödülü'ne layık görüldü. Kanada, Alaska, Grönland ve Rusya'daki yerli halkları temsil eden, ve 2007 Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen Bayan Watt-Clou-

tier'e BM ödülünü Genel Sekreter Ban Ki-moon 20 Haziran'da New York'taki törende sundu.

"Sheila Watt-Cloutier'in yaşamı, insani gelişmenin ne olduğunu bize kanıtıyor: yani tüm potansiyellerini gerçekleştirebilmeleri için, daha sağlıklı yaşamlar sürdürebilmeleri için insanlara yardım etmek..." diyen UNDP İnsani Gelişme Raporu Bürosu Başkanı Kevin Watkins, ödül törenindeki konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bayan Watt-Cloutier'in Kutup Bölgesi toplumları adına sürdürdüğü mücadele ve önderlik, insani gelişme davasının tüm dünyada başarıyla ilerlemesini sağlamıştır. Onun cesareti ve kararlılığı hepimize ilham kaynağı olmalıdır."

Kanada'nın donmuş topraklarla

kaplı küçük bir köyünde doğan Watt-Cloutier, ABD'den salınan denetimsiz sera gazları emisyonunun Inuit Kızılderililerinin kültürel ve çevresel haklarını ihlal ettiğini ileri sürerek, dünyada iklim değişikliğine karşı ilk uluslararası hukuki davalarından birini başlatmıştı.

Watt-Cloutier ödül konuşmasında, "Dünya, Kutup Bölgesi toplumlarını dikkatle izlemelidir, çünkü bizim başımıza gelenler, dünyanın geri kalan bölgeleri için de bir erken uyarı sinyalidir", dedi.

Kanadalı toplum lideri, iklim değişikliği ile mücadelesinin yanı sıra, kısırlık, kanser ve beyin hasarına yol açabilen endüstriyel toksik maddelerin yasaklanması için yürütülen küresel kampanyada güçlü bir rol oynuyor.

Haber Merkezi

Kadına dair

Vildan Dirik

Bereket Ana

Bu yazıda sizlere ülkemizin reyhan kokulu yaylarından, sarp yamaçlarından, doğanın her renginin cömertçe sergilendiği yanık tenli, yanık yürekli insanların diyarı Binboğa Dağlarının eteklerinden sesleniyorum.

Anılar bir yıllık emeklerinin, yıl boyunca ortaklaşa her gün apayrı çiçeklere, apayrı görevlere gidip gelmelerinin ürünü almak üzereler bugünlerde. Onların bu paylaşımcı, bu eşit düzenlerinin her zaman hayranı olmakla beraber aynı zamanda bu emeğin insanlar tarafından çok fazla düşünülmeden tüketildiğini de üzücü bulurum. Anılar bu bir yıllık emeği kış geldiğinde tüketmek amacıyla verirler. İnsanoğlu petekler bal dolunca kovadaki balı alıp yerine anılar aç kalmasın diye, ya şeker şerbeti ya da yarı dolu kovanları bırakırken bu emeği ne derece önemser, bilmez. Ama bilinen bir şey var ki, yaşamımıza değer katan birçok şeye, sahip olduklarımıza gereken özeni ve değeri gösteremediğimizdir.

Bizler böyleyiz işte... Biraz tuhafızdır yani. Mesela bize yabancı olanlara, misafirimize olan kişilere gösterdiğimiz ilgi, özen ve değeri en yakınımız olanlardan, yaşam arkadaşlarımızdan esirgeriz. Özenle konuşma, ricalar, teşekkürler, lütfenler; hep dışımızdakiler, yaşamımıza günü birlik girip çıkanlar içindir. Onları eleştirirken bile incitmemeye, kırmamaya apayrı bir özen gösteririz. Takdirler, övmeler her türlü saygı da onlardır. Yakınımızdakileri "nasıl olsa bizimidir" anlayışıyla kırıp geçiririz. Aslında acı-tatlı her anımızı, en önemlisi yaşamımızı paylaştığımız insanlar ilgiyi, özeni en çok hakedenler değil midir?

Tüketmede üstümüze yoktur doğrusu. Herşeyi tüketiriz düşünmeden. Sevgileri tüketiriz, sağlığımızı tüketiriz, zamanı ve ilişkilerimizi hoyratça kullanırız. Sonra da başlarız yakınmaya. Kısacası 'kör ölür, badem gözlü olur, kaçan balık tatlı olur' misali. Bakın ne diyor Bereket ana? Bu yaylalarda yaşamış, bu yaylalarda doğurmuş. Büyüklükle bu yaylarda tek başına ölecek olan Perihan Ana... Buralarda ona 'Pirik' diyorlar ama, ona 'Bereket Ana' demek daha doğru olmalı.

Yetmişbir yaşında ve onbeş çocuk doğurmuş. Ağaran saçlarını kınayla renklendirmiş, yanakları al al, bileğinde ne amaçla bağladığı bilinmeyen bir bez parçası var. Anlatıyor gözleri zaman zaman nemlenerek... Buralarda has bakışlarla çevreyi süzüp bazı bazı iç çekerek anlatıyor Pirik Ana:

"Motor sakat olur da ben olmazdım. Şimdi eve kurt düşse yerinden kalkmam. Çaptan düşüm. Taş çektim, kilim dokudum, sığır güttüm. Sac ve ekmek tahtası ocağın önünden kalkmazdı. Çamaşır yıkamaktan canım çıkardı, hem de taşıma suyla. İki çocuğu birden emzirirdim. Komşular bu kadının "iki memesi de hep dışarda" derlerdi. Millet beni görünce bayılırdı güzelliğime. Bir kilometrelik yoldan su dolu helkeleri bir nefeste eve kadar getirirdim. Millet gibi iki üç kez mola vermezdim. Sekiz yıl emdi oğlumun biri. En son komşular bıçakla korkuttular. Şimdi gözüm de görmez oldu. Çocukların hepsi dağıldı gitti. Ben 40 yaşında iken kocam öldü. Sekiz kaynım ve çocuklarla ortada kaldım. Ondan beridir hep çekiyom, hep çekiyom. Kadınlarla şakaşırken tek elimle onları savurdum. Şimdi yolda yürüyemiyorum. Kimse de kalmadı yanımda. Ne cocuklar, ne de kayınlar..."

Tüm bunları yazdıktan sonra başka söze gerek var mı bilmiyorum ama unutmayalım ki, bir yerlerde bizden birilerinin varlığı hep kalıcı değildir. Onun için yarın bizim, bugün onların olsun.

Sevdiklerinizle birlikte sevgiyle kalın!

Pornografi Şiddet ve Kapitalizm-II

Her türlü cinsel ilişki tasvirini, temsilini muğlak bir “genel ahlak” adına yasaklayan bir sistemi de savunamayız. Alternatifi, bu ikisine de ve toplumdaki tüm cinsiyetçi yapılara karşı çıkmaktan ve ötekileştirme, ezme üzerine kurulu olmayan, doğal ve insani ilişkileri savunmaktan geçiyor.

Pornografide şiddet erotize ediliyor

Pornografide her kadın, hangi yaştan, ırktan ve meslekten olursa olsun sınıflandırılıyor, etiketleniyor ve pornografide sunulan cinselliğin nesnesi haline getirilerek izleyici erkeğe sunuluyor. Yani pornografide kadınlar doğal varlıklarıyla, çeşitlilikleriyle, tarihleri, kişilikleri, kimlikleri olan özneler olarak bulunmuyor; her durumda, her an ve her erkek için cinsel arzu nesnesi olarak sunuluyor.

Pornografide sunulan cinsellik, neredeyse hiçbir zaman kadın ile erkek arasında karşılıklılığa ve eşitliğe dayalı bir cinsellik değil. Cinsellik, pornografide erkeğin kadın bedenini ele geçirmesi, fethetmesi, kendi arzularını doğrultusunda kadın bedenine egemen olmasından ibaret. Öte yandan, açıkça kadının rızası dışında gerçekleştiği ifade edilen cinsel eylemler, yani tecavüz ve taciz görüntüleri ve yazıları da, pornografinin önemli bir parçasını oluşturuyor. Bunların önemli bir kısmı temsili görüntüler. Örneğin bir ara Irak'ta ABD askerlerinin tecavüzüne uğrayan kadınların görüntüleri diye bazı fotoğraflar dolaşıyordu internette. Tam da Ebu Garib işkence skandalının patlak verdiği dönemde. Bu olaydan çok daha önce “savaşta tecavüz” konulu İngilizce bir pornografi sitesinde bu ve benzeri “savaşta tecavüz” temalı pornografik görüntüler vardı. Site, Ebu Garib skandalından sonra kapatıldı. Görüntülerin de gerçek olmadığı ortaya çıktı. Ama internet pornografisinde çeşitli bağlamlarda - örneğin okulda, hapisanede, karakolda, hastanede, gerdek gecesinde vb. - tecavüzün işlendiği bol miktarda temsili görüntü var.

İnternet üzerinden yaygın olarak ulaşılan gerçek ya da temsili bu tip görüntülerde cinsel şiddetin erotize edilmesinde şöyle bir problem var: Böyle bir resmediş, bir defa cinsel saldırının her şeyden önce bir hak ihlali ve suç olduğunu gözden siliyor. Cinsel şiddet mağduru kadınlar için cinsel saldırının erotik değil, travma yaratan bir deneyim olduğu gerçeğini ortadan kaldırıyor. Düzenli olarak cinsel saldırı pornografisi tüketen kişilerde, cinsel saldırıyı, rıza içeren cinsellikten ayırmakta güçlük çekme ve cinsel saldırı mağduru kadınlara yönelik empati geliştirme eksikliği gibi tutum ve davranışlar gelişebileceğine ilişkin kimi araştırmalar mevcut. Örneğin ABD’nde bir araştırmaya göre, yasal olarak tecavüz olarak tanımlanan cinsel davranışları gösteren üniversiteli

erkekler, göstermeyenlere göre daha çok Playboy, Penthouse ve Hustler benzeri dergileri okuyor, izliyor.

Başta sorduğumuz sorulara dönersek; - birincisi pornografide kadına yönelik şiddet ne ölçüde yer alıyor? Hayli sık yer alıyor cevabını rahatlıkla verebiliriz. Hatta bu oran gittikçe artıyor. Yani bugünkü pornografi 30 yıl önceki pornografiye göre gittikçe daha çok şiddet ve aşağılama içeriyor kadınlar açısından.

Pornografi içerdiği temsiller ve kurgularla gerçek hayatta kadına yönelik şiddeti ne yönde etkiliyor? Şiddeti cinselliğin doğal bir parçası, kadınları da bu şiddete rıza gösteren ve bundan zevk alan varlıklar olarak gösterdiği için bu etkinin pek olumlu olduğu söylenemez. Şiddet içerikli pornografiyi bir tarafa bırakalım. Tüm pornografik materyallerde, kadınların sadece meme, kalça, vajinadan ibaret, sözleri, tarihleri, kimlikleri, kişisel sınırları, mahremiyetleri olmayan her an her türlü sekse hazır ve sekste erkeğe itaat eden, onun zevklerine ve isteklerine sürekli uyum gösteren varlıklar olarak temsili, toplumdaki varolan “egemen aktif erkek/pasif itaat eden nesne kadın” kalıplarını yeniden üretiyor ve güçlendiriyor. Bir başka deyişle, pornografi, kadına yönelik şiddetin üzerinde yükseldiği toplumsal cinsiyet rollerini güçlendirerek kadınları erkek şiddetine açık hale getiriyor.

Her türlü cinsel ilişki temsilini muğlak bir “genel ahlak” adına yasaklayan bir sistemi de savunamayız. Alternatifi, toplumdaki tüm cinsiyetçi yapılara karşı çıkmaktan ve ötekileştirme, ezme üzerine kurulu olmayan doğal ve insani ilişkileri savunmaktır.

Peki, erkek egemen ve kapitalist bir toplumda pornografiyi nasıl görmemiz gerekiyor? Pornografiye karşı nasıl bir politik tutum belirlememiz gerekiyor?

Pornografi özellikle internetin yaygınlaşmasıyla artık çok yaygın olarak tüketiliyor. Pornografi tüketimi konusunda bir erkeğin siyasi görüşleri hiç de belirleyici değil. Sağcı, solcu, İslamcı birçok erkek yalnız kaldıklarında pornografi içerikli internet sitelerine giriyor. Aralarında bunları düzenli olarak takip edenler de var.

Pornografi, tarihin ilk dönemlerinden bu yana cinsel birleşme tasvirleri mağara duvarlarında, tablolarla, vazolarla vs. yer alıyor. Ancak cinsel ilişkinin biraz önce anlattığım hiyerarşik, kadına yönelik şiddet ve aşağılama içeren kurgusu, çok daha yeni dönemlere özgü. Bu kurgunun yaygınlaşması, seri halde üretime sokulması ve gündelik hayatın

bir parçası haline gelmesi, 1970’lerden sonra kapitalizmin spesifik bir döneminde gördüğümüz bir şey. Yani pornografi özgür, doğal cinselliğin ve çıplaklığın özgür ve doğal temsili değil, bu işten milyarlarca dolarlık kar eden patronların olduğu ciddi bir endüstri. Sine-ma, yaygın medya ve internet endüstrileri de bu işin önemli bir parçası. Porno tüketmek yaygın medyada hayatın ve özellikle erkekliğin doğal bir parçası gibi sunuluyor. Yani verilen mesaj şu: “sağlıklı” bir erkeksen mutlaka porno tüketirsin.

Ne liberal bireysel tercih, ne sağcı genel ahlak

Peki, bu kadar yaygın tüketilen ve cinsler arasındaki hiyerarşiyi, eşitsiz ilişkileri yeniden üreten bir medya ürününe karşı politik tavır ne olmalı? Liberalere göre, herşeyde olduğu gibi, pornografide de bireysel özgürlük ve ahlaki tercihlerdeki çeşitlilik esas. İstiyorsan izlersin, istemiyorsan izlemezsın. Ancak üretimine ve izlenmesine engel olamazsın. Çünkü 18 yaşını geçen herkes kendi seçimlerinden sorumludur ve bu seçimleri yapabilecek akıl ve hür iradeyle donanımlıdır.

Sağa baktığımızda, sağ bu bireyci, atomist anlayış yerine daha toplumsal bir noktadan hareket ediyor. Ancak referansı, temeli, dine dayanan muğlak bir “genel ahlak” anlayışı. Sağa göre her türlü cinsel temsil, tasvir ortadan kalkmalı; hatta evlilik dışı serbest cinsel ilişkinin kendisi de.

Liberalizmin çizdiği tabloda şöyle bir problem var. Birincisi, biz liberalizmin resmettiği gibi uzayda yaşamıyoruz. Tercihlerimiz, seçimlerimiz - tüm bunlar aile, din, medya gibi çeşitli sosyal yapılar aracılığıyla şekilleniyor. Üstelik, tercihlerimizi belirleyen bir sürü maddi koşul da var. Kadınların iş piyasasında ucuza ve sigortasız olarak çalıştırıldığı bir sistemde işsiz olan ya da düşük ücretli bir işte çalışan bir kadının para kazanmak için pornografi içerikli filmlerde oynamayı tercih etmesi, ya da bir işçi erkeğin, sosyal ilişkilerin, dayanışmanın, bir arada olmanın sürekli baltalandığı bir toplumda gün boyu 10 saat çalışıp akşam evinde yalnız kaldığında kendisine eğlence diye pazarlanan porno izlemesi ne ölçüde bireysel, hür iradeyle yapılmış tercihler bunlar tartışılır ve bunları tartışmamız gerek. Üstelik liberalizm bu bireysel tercih söylemini bize pazarlarken, bir yandan bu dayatılan tercihler üzerinden milyarlarca dolar ka-

zanan bir endüstri olduğu, bu endüstrinin en temel insani güdüler de dahil herşeyi metalaştıran ve tüketime sokan azgın bir piyasanın gereklerine göre hareket ettiği gerçeğini de gizliyor.

Sağa gelince, referanslarını dinden alarak yaşamak isteyenler için reçeteler hazır. Bu bir tercih tabii. Ancak, şunu anlamak önemli. Piyasa, cinsel özgürlük adı altında cinselliği metalaştırıp, bu metalaştırılmış formu dolaşıma sokarken, sağ da bu meta formuna karşı çıkmak adına aslında cinselliğin özgür, doğal, insani biçimine de karşı çıkıyor. İnsani olanı dışlamak açısından aslında liberaller ve sağ aynı noktada buluşmuş oluyor.

İşte burada alternatif bir bakış açısı gerekiyor bize. Ben bunun feminizmle birlikte hareket eden soldan geleceğini düşünüyorum. Eşitlikçi, hiyerarşisiz, özgür ve insani, cinsiyetçilik de dahil her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırıldığı bir toplum için mücadele eden solun, pornografiyi, pornografi tüketimini kamusal alanda tartışmaya açması, pornografiyle mücadeleyle ilişkin bir söz, politika geliştirmesi gerekiyor. Çünkü pornografinin yaygınlaşması, genetiği değiştirilmiş organizmaların yaygınlaşmasından hiç de farklı değil. Piyasa insani ve doğal olan her alanı kaplıyor ve kar alanı haline sokuyor. İrkçılığın yaygınlaşması, cinsiyetçiliğin kök salmasından hiç farklı değil. Hatta ikisi elele gidiyor. Burada kilit nokta, feminizmin “kişisel olan politiktir” sloganından hareket etmek. Solcu erkeklerin, evde, yalnızken, ilişkilerinde yaşadıklarının, aslında siyasi mücadelelerinden apayrı alanlar olmadığını bilmeleri, bunun üzerine tartışmaları bana çok önemli geliyor.

Biz heteroseksüel, eşcinsel ya da transseksüel tüm kadın ve erkekler bir arada yaşıyoruz. O yüzden bir cinsin öteki üzerinde kurduğu hiyerarşiyi, ona uyguladığı aşağılama ve şiddeti erotikleştirilen, metalaştırılmış, tektipleştirilmiş bir cinsellik temsilini bireysel özgürlük adı altında savunmamız mümkün değil. Aynı şekilde her türlü cinsel ilişki tasvirini, temsilini muğlak bir “genel ahlak” adına yasaklayan bir sistemi de savunamayız. Alternatifi, bu ikisine de ve toplumdaki tüm cinsiyetçi yapılara karşı çıkmaktan ve ötekileştirme, ezme üzerine kurulu olmayan, doğal ve insani ilişkileri savunmaktan geçiyor.

Kitap Okuma

Alışkanlığı Binde Bir

Türkiye nüfusunun yüzde 88'i okur-yazar, ancak kitap okumayı sevmiyor. Gençlerin yüzde 70'i hiç kitap okumuyor, öğretmenler de kitap okumayanlar arasında başı çekiyor.

Çocuk Vakfı Çocuk Edebiyatı Okulu, 'Türkiye'nin okuma alışkanlığı karnesi'ni hazırladı. Karneye yansyan tabloda, Türkiye nüfusunun yüzde 88'i okur-yazar, düzenli kitap okuma alışkanlığı binde bir ve gençlerin yüzde 70'i hiç kitap okumuyor.

Okuma alışkanlığı karnesinde yer alan belirlemelere göre, yetişkinlerin yüzde 95'i yalnızca televizyon seyrediyor, yüzde 5'i ise televizyon izlemenin yanı sıra kitap da okuyor. Ekonomik durumu iyi olan çocuklar roman okurken diğerleri hikaye okuyor. Üstün yetenekli çocuklar ders kitabı dışında kitap okumuyor. Kızların okullaşma oranı erkeklerin altındayken, kızlar erkeklerden daha çok kitap okuyor.

Öğretmenlerin yüzde 63'ü bazen kitap okurken, nüfusun yüzde 40'ı hayatı boyunca hiç kütüphaneye gitmemiş. İlköğretim 6. sınıfta OKS'ye hazırlık nedeniyle oku-

ma isteği azalıyor. Eğitim süresi uzadıkça kızların okullaşma oranı düşüyor. Okul çağı erkek çocuklarda okullaşma oranı yüzde 96.6. 25 yaş ve üstündeki nüfusun yüzde 17.2'si okuma-yazma bilmiyor. Annelerin yüzde 40'ı çocuklarına kitap alıyor ve yüzde 50'si çocuklarına kitap okuyor. Kızlar hikaye, erkekler çizgi roman seviyor. Türkiye'de en çok 8-10 yaş çocuklarını hedefleyen kitaplar yayınlanıyor. Çocuk ve gençlik yayınlarında

şiddet ve cinsiyet ayrımcılığı yapılrken, aşk konulu kitap sayılarında artış olduğu belirlendi. En çok basılan 5 kitabın başını Keloğlan masalları çekiyor. Yabancı yayınlarda La Fonten fablları basılırken, çocuk ve gençlik dergileri alanında Bilim ve Çocuk Dergisi en etkin yayın oldu. Çocukları en çok kitap okuyan 35 ülke arasında 28. sırada yer alan Türkiye'de kitap ihtiyacı 235. sırada kaldı.

Kazete.com

Çocuk Ve Gençlerde Sporun Temel İlkeleri

Spor, çağdaş insan yaşamının çok önemli bir parçası olup toplumlarda da olumlu yönde etkileyen sosyal etkinliklerden biridir.

Birçok spor dalında şampiyonlukların giderek daha küçük yaşta sporcular tarafından kazandırıldığını görmekteyiz. Başta jimnastik sporu olmak üzere birçok spor dalında çok belirgin olarak genç yaşta sporcuların üstün başarı elde ettikleri günümüz sporcularının bir gerçeğidir. Böylesine önemli bir yaşam faktörü, çocuk ve gençlerin sağlıklı bir biçimde büyümeleri ve gelişmeleri için de çok önemlidir. Spor yapmayan, dengersiz beslenen çocuk ve gençlerin sağlıklı bir gelişim süreci geçirmeleri çok zordur. Çocuk ve genç yaşta spor yapılmaması ise, yetişkin yaşa gelindiğinde sahip olunan psikososyal ve fizyolojik özelliklerin istenilen düzeyde olmayacağı da bir gerçektir.

Çocuk ve gençler açısından spor, fiziksel gelişimin yanısıra sosyal açıdan da önemlidir. Çocuk, spor yoluyla çevresini tanıyarak iletişim kurar. Kendine olan öz güveni

artırarak, toplum içerisindeki sahip olduğu yerini sağlamlaştırır. Psikolojik açıdan ise, kendini kontrol etmeyi, bir konuda konsantre olabilmeyi, kendi iradesini kullanabilmeyi, başarıya güdülenme gibi pek çok olumlu gelişimleri gösterir.

Çocuklar hiçbir zaman büyüklerin küçültülmüş bir kopyası değildir. Onların olaylara bakış açıları, yorumları yetişkinlere göre farklı olup pek çok özellikleri nitelik ve nicelik bakımından değişiklik gösterir.

Psikomotorik açıdan çocukların sağlıklı bir şekilde gelişmeleri için yeterli düzeyde düzenli hareketlere ihtiyaçları vardır. Çoğu kez bu ihtiyaç doğal bir dürtü ile yönlendirilerek karşılanır.

dirilerek karşılanır.

Bu doğal hareket ihtiyacı genelde öncelikli olarak okul sporları tarafından karşılanır ve yönlendirilir. Spora yönelik çalışmalarından önce, çocuğun ya da gencin genel bir sağlık kontrolünden geçmesi gerekir. Buradan elde edilecek veriler açısından çocuğun sporu ve gelecekte performans sporunu yapıp yapmayacağı saptanır. Bu sağlık kontrolünün periyodik olarak yapılması gerekmektedir. Hiçbir antrenman çocuğun yakınlarının, veya antrenörün baskısı ile yapılmamalıdır. Yoğun başarı baskısı çocuğun spor gelişimini çoğu zaman olumsuz etkiler.

Bu noktada ailelere düşen en önemli görev, sporun çocukların günlük yaşamlarının bir parçası olduğunu görmek ve çocukların rahat hareket edebilecekleri bir ortam sağlamak, düzenli bir şekilde çocukların doğaya çıkartılması kaydıyla, özgürce oynadıkları oyunlar ve yaptıkları sporlar esnasında kendilerini ve doğayı keşfetmelerine yardımcı olunması gerekir.

Dilara Piroz

Gençlere dair

Çocuklarımız...

ILO verilerine göre; üçte ikisi Asya'da olmak üzere yaklaşık 250 milyon çocuk çok kötü koşullarda çalıştırılıyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yayınladığı rapora göre, bunların yüzde 70'i tarım, yüzde 30'u ise madencilik ve inşaat sektörlerinde çalışıyor. Üstelik, tehlikeli kimyasal maddelere temas ederek, ağır iş makinelerinde ellerini kullanmak zorunda kalarak son derece acımasız koşullarda...

Kentlerdeki çocuk işçilerin %55.6'sı kırsaldan göç eden ailelerin çocukları.

Türkiye'de 1 milyon çocuk işçi var.

Gelişmekte olan ülkelerde 5-14 yaşları arasında bulunan 250 milyon çocuk işçinin 120 milyonu tam gün çalışıyor.

ILO'nun 14 yaşından küçük çocukların çalıştırılmasını yasaklayan 5 no'lu anlaşmasını 174 üye ülkeden 141'i onayladı.

İstatistikler, bir gerçeği anlatmanın en kesin yoludur kuşkusuz. Ama bazen bir gerçeğin yakıcılığını başka şeyler daha iyi anlatır. Bazı görüntüler beyne, yüreğe yapışıp kalır. Rakamların, hesaplamaların ardında saklı olanı görmek bazen o gerçeğin acımasızlığını anlamakta daha etkili olur. Metropollerin işlek caddelerinde trafik ışıkları arasında ilerleyen küçücük bedenler gördünüz mü hiç? Küçücük ellerine sığmayan bir mendili satmaya çalışan çocuklar gördünüz mü hiç? Onları trafik stresini artıran, insanı buntan seyyar satıcılardan ibaret gören, akşam evine gidip de mendil satan bu çocuklarla aynı yaşta olan evlatlarını öperken vicdanları hiç sızlamayan para babaları da tanımlayamaz o gözlerdeki umudu, yaşamamışlığı, ve acıdır söylemesi ama; hayat yorgunluğunu...

Ama bilen bilir dünyadaki eşitsizliğin, adaletsizliğin, savaşların, haksızlıkların en büyük mağdurları olan bu çocukların bunları asla hak etmediğini. Onların da oto tamircisinde ter dökmek yerine yüzme havuzlarında ter atmaya, güneş altında ayakkabı boyamak için bir müşteri beklemek, simit satmak yerine öğle uykusuna yatmayı kendi yaşları kadar hak ettiğini bilir. Onlar yaşamı tanımlamayı bilmeden yaşamla kavgaya tutuşmuş ve küçücük bedenlerine sığmayacak kadar ağır yükler taşımış insanlardır. Kendileri için çıkarılan yasalardan, grev hakkından, sigortadan habersiz ucuz işgücüdürler ve o uğruna kavgalar verdiğimiz emekçilerdir.

Ama hepsinden önce de çocuktur onlar. Çoğu anenin elini sıcak sudan soğuk suya koydurmaya kıyamadığı, bir bardak su istese yerinden ok gibi fırlayıp getireceği en değerli varlıklarıdır. Uçsuz bucaksız hayaller kuran, mutluluğu küçük şeylerde bulan, hayatın kötülüklerinin tertemiz bakışlarına sinmesine izin vermeyen insan denen varlığın en güzel biçimidirler.

Sözlere kalsaydı iş, çocukları yere göğe sığdıramazdık. Ama dünyada 200 milyon çocuk işçinin olduğunu bilirken, bunlardan birinin sizlerden birinin çocuğu olma ihtimalini hesaplırsanız bu haksızlık karşısındaki duyarlılığınız daha başka olur. Çocuğunuzla birlikte bir geziden dönerken arabanızın camına utangaç gözlerle vurup mendil satmak isteyen o küçücük bedeni görmezden gelmezsiniz o zaman. Özellikle Avrupa'da dolabı elbise ile tuka basa dolu olan çocuklarınız kadar onları hak eden başka çocukların sadece bayramlarda yeni elbise giymenin mutluluğunu tattığını, hiç bebekleri olmadığını, rüyalarında bisiklet gördüklerini bilerseniz, çocuklarınızı insanın en büyük hastalığı olan doyumsuzluktan kurtarın. Mahmur Kampı ya da Kürdistan'ın bir bölgesi için başlatılan yardım kampanyasında canla başla çalışırsınız. O zaman çocuğunuzun iyi yaşamaları için verdiğiniz miktardan geri kalanı bir şehit çocuğunun eğitimi için verebilirsiniz. O zaman kendine yabancılaşma da azalır belki. O zaman insan olmanın gerektirdiği duyarlılıkları kazanır çocuklarımız.

Sizden kapitalizmin dünyada ve Kürdistan'da yarattığı nice eşitsizliğin hesabını soracak kadar kendini bilmez biri değilim. Ama kendimizden başlatılan duyarlılıkların, düşüncelerimizle gelişmeyen bir yaşam duruşunun da çok şeyi değiştireceğine inanıyorum. Düşüncelerimizin inceliği, hayallerimizin büyüklüğü yaşama ne kadar yansırırsa, geleceği yaratma imkanı da o denli artar.

4 -6 Mayıs 2007 tarihinde Berlin'de "1325 Yol Haritası, Avrupa Barış ve Güvenlik Politikasında Gender" konulu bir Avrupa ağ oluşturma konferansı gerçekleştirdi. Konferans, Heinrich-Böll Vakfı, Feminist Enstitü ile Kadın güvenlik meclisi (Frauensicherheitsrat) tarafından düzenlendi ve Womnet, Amnesty International, Filia ve Medica Mondiale örgütlerinin de desteğiyle.

31. Ekim 2000 yılında BM Güvenlik Konseyi Women, Peace and Security (Kadın, Barış ve Güvenlik) konulu 1325 Antlaşmasını kabul etti. Bu antlaşma sorunların çözümü-

hakkının tanınmamasını ve karar sahibi kılınmamasını hep eleştirmişlerdi. 1325 ile birlikte kadınlar kendiler için uluslararası hukuk çerçevesin-

münde, barış ve güvenlik kararlarında kadınları makul düzeyde katmayı ve cins perspektifini göz önünde bulundurmayı hedefliyor. Bu antlaşmanın oluşumunda kadın örgütlerinin, özellikle de savaş bölgeleri gibi sorunlu bölgelerde çalışma yürüten kadın örgütlerin uzun yılları alan çalışmaları ve çabalarının büyük derecede rolü var. Bu kadın örgütleri, savaşta en fazla bedel ödeyen kadınların barış görüşmelerinde ve savaş sonrası inşa süreçlerinde temsil

de temsil hakkını kazanmış bulunmaktalar.

Konferansta AB'nin sivil ve askeri müdahaleleri analiz edildi. Konuşmalarda bu tür müdahalelerin, özellikle askeri müdahalelerin kadın ve erkeğin yaşam koşullarını nasıl etkilediği ve Avrupa Birliği'ne dönük beklentiler üzerinde duruldu. Barış savunucuları, siyasetçiler ve uzmanlar konuşmalarında kendi izlenimlerini, bakış açılarını ve beklentilerini dile getirme fırsatı buldular.

BM'nin 1325 Antlaşması ve Avrupa Konferansı

Kuşkusuz BM'nin 1325 antlaşması doğru istikamete dönük önemli bir araç ve önemli bir adım. Bu yolu daha eleştirel ve üretken kılmak kadınların elinde. Bu da siyasete bakış açımızı yeniden ele almayı ve özeleştirel yaklaşmayı gerektiriyor.

Konferansın amacı ise Avrupa düzeyinde bir eylem planı çıkartmak ve bunu adım adım hayata geçirmektir.

Konuşmalarda dış ve güvenlik politikalarının "cins köru" olduğu tespiti yapıldı, bundan ötürü de 1325 Antlaşmasının hayata geçirilmesinde ciddi sorunların var olduğu belirtildi. Savaş bölgelerinden katılan kadın konuşmacılar, Gender yaklaşımına rağmen BM temsilcilerinin ülke sorunlarını tartışma ve çözüme kavuşturmada kadınları muhatap olarak görmediğini aktardılar. Kosovo Kadın Ağı'ndan Igballe Rogova, 1999 yılında BM temsilcisinin kadın temsilcileriyle görüşmek için zaman bile ayırmadığını belirterek, '2005 yılında kadın örgütleri olarak gösterdiğimiz çabalar sonucu nihayet bir görüşme gerçekleşti. Biz bu görüşmede Kosova'nın statüsünü gündemleştirmek istersen, bize söylenen; 'siyaset konuşmayalım sizinle, kadın sorunlarını, sağlık ve eğitim gibi konuları konuşalım' oldu.

Konferansta AB bir barış gücü olarak ele alındı ve buna göre talepler geliştirildi. Konferans esnasında hep kendime şu soruyu sormadan edemedim. AB'den, savaş bölgelerinde barışı sağlamaya çalışan bir barış gücü olarak söz

etmemiz gerçekten mümkün mü? Yoksa AB politik ve ekonomik güç olarak üye ülkelere çıkar politikalarından ötürü sorunlara ve savaşlara katkı sunan bir güç mü? Ve buna bağlı olarak Avrupa politikası ne denli kadınsı, diğer deyişle ne kadar erkek egemenlikten uzak bir yapılanma?

Savaş bölgesi olan Kürdistan'dan gelen bir kadın olarak, Avrupa'nın, özellikle de Almanya'nın Kürt sorununa dönük politikalarını yakından izlemekteyim ve hem Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin hem de birliğin Kürt sorununun çözümsüzlüğündeki sorumluluklarının bilincindeyim. Çıkar politikalarından ötürü ya müttefik devlete (yani Türkiye'ye) taviz vermekte veya ya direkt ya da dolaylı olarak destekleriyle -tüm sözlü niyet beyanlarına karşın- Kürt sorununun çözümünü zorlaştırmakta. Bundan ötürü bence AB ancak çıkara dayalı dış politikasından vazgeçtiği takdirde barış gücü olabileceği şansını yakalayabilir. Bundan hareketle de Avrupa ülkelerinin kendi dış politikalarını daha da eleştirel ele almaları gerektiğini Avrupalı kadın örgütleri açısından kaçınılmaz bir görev olarak görmekteyim. Böylece belki ülkelerinin siyaseti

daha feminen yöne evrilme fırsatı bulur.

Kuşkusuz BM'nin 1325 Antlaşması doğru istikamete dönük önemli bir araç ve önemli bir adım. Şimdi bu yolu daha eleştirel ve üretken kılmak kadınların elinde. Bu da siyasete bakış açımızı yeniden ele almayı ve özeleştirel yaklaşmayı gerektiriyor. Şimdiye kadar özellikle erkek egemenlikli yapılanmalar ve tek taraflı çıkarlar biz kadınlara büyük zararlar verdi. Eğer daha dayanışmacı ve kadınsı politikalar geliştirebilirsek, kazanacaklarımız da aynı ölçüde büyük olacaktır. Kürt kadınları olarak BM'nin 1325 Antlaşmasına daha fazla eğilmek ve desteklemek durumundayız. Çünkü hem taleplerimizle hem de koşullarımızla örtüşmekte. Önemli olan gözden kaçırılmayacak, mutlaka dikkate alınacak kadın yapılanmalarını yaratarak, barış ve güvenlik konularında somut önerileri ortaklaştırmak. Buna ulaşmak içinse seminerler ve konferanslar örgütleyerek, BM'nin 1325 antlaşmasını bulduğumuz ülkelerde hayata geçirmek ve mücadelemizi diğer kadın örgütleriyle ortaklaştırmak olacaktır. İşimiz çok...

Songül Karabulut

özgür yaşam diyalogları

Şüphesiz her cinsiyet türünün olduğu gibi kadının da bir doğası vardır. Toplumsallıktan öte biyolojik cins olarak kadının daha merkezi öge olduğunu, biyoloji bilimi her geçen gün artan kanıtlarla desteklemektedir. Özcesi kadının fiziği erkeği kapsamakla birlikte, erkek fiziği kadını kapsayamamaktadır. Kutsal kitapların tersine, kadının erkekten değil, erkeğin kadından türediği anlaşılmaktadır. Kadının kromozomları erkekten fazladır. Kadın için dezavantaj olarak düşünülen aylık kanamalar bile kadının doğayla daha nazik bağının göstergesi olarak anlaşılmalıdır. Rahim kanaması; bitmemiş, devam eden doğal bir yaşam akıntısı olarak görülmelidir. Yaşamın kök damarı bitmemiştir, devam etmesi iradesinin bir gös-

tergesi olarak anlaşılmalıdır. Kadın hastalıkları denilen hususlar aslında yaşam olgularıdır. Kadının yaşam merkezini temsil etmesinden kaynaklanmaktadır. Yaşamın karmaşık sorunları kadının rahminde, karnında cereyan etmektedir. Kendinden doğan çocuk ve göbek bağı yaşam zincirinin son halkası gibidir. Bu gerçeklik karşısında erkek sanki kadının bir eki, bir uzantısı gibi görünmektedir. Bu olguyu doğrulayan bir husus da erkekteki aşırı ve anlamsız kıskançlık duygusudur. Kadın doğası kendine karşı daha güvenli dururken, erkek adeta yerinde duramaz. Kadın etrafında dönen bir bela gibidir. Tüm bu gözlemler kadın fiziğinin zaaf yüklü değil, daha merkezi olduğunu kanıtıyor. Bu nedenle kadın öncelikle erkek egemen kültürün dayattığı 'eksikli,

hastalıklı' tanımını derhal reddetmelidir. Tersinin doğru olabileceğini erkeğe hissettirebilmelidir. Kadın fiziğine ilişkin kendine güvenmeli derken bu önemli gerçeği kastediyoruz.

Bu fiziksel oluşumun doğal sonucu kadındaki duygusal zekanın daha güçlü olmasıdır. Duygusal zeka yaşamdan kopmayan zekadır. Empati ve sempatiyi güçlü taşıyan zekadır. Kadında analitik zeka geliştiğinde bile güçlü duygusal zekasından dolayı daha dengeli, yaşayla bağlantılı ve tahripkar olmaktan uzak durmaya daha yeteneklidir. Erkek kadın kadar yaşamın ne olduğunu anlamaz. Yaşamın kendisi olan (Aryen dil grubundan olan Kürtçe'de 'jîn', 'yaşam' demektir. Aynı zamanda 'kadın' anlamına gelir) kadın, yaşamın bütün yönlerini riyakarlardan uzak, saf ve yalın haliyle

görme yeteneğidir. Bu yeteneği güçlüdür. Bunu şahsi yaşamımızda da çok iyi bilmekteyiz.

Entrikacı, yozlaştırıcı, fahişe vs sıfatlı kadın gerçeğinin acımasız sorumlusu erkektir. Hiçbir kadın kendi halinde kaldıkça entrikacılık, fahişelik yapma gereği duymaz. Fiziği, biyolojik varlığı buna uygun da değildir. Entrikacılığın ve fahişeliğin gerçek yaratıcısı erkektir. Bilinen ilk genelevi Sümer başkenti Nippur'da MÖ 2.500'lerde 'musakkatin' adıyla açanın erkek iktidarı olduğunu biliyoruz. Buna rağmen utanmadan sanki fahişelik kadın yaratımıymış gibi bir yaklaşımı sürekli canlı tutar. Kendi eserini, doğurduğu suçluluğu kadına mal ederek, sahte bir namus anlayışı geliştirerek olmadık lanetlenme ve dayığı, katliamı kadından eksik et-

mez. Bu ilave tanımlamadan çıkarabileceğimiz sonuç, erkeğin öncelikle ideolojik saldırısına karşı yetkin durmadır. Erkek egemen ideolojiye karşı kadın özgürlük ideolojisiyle, feminizmi ve kaynaklandığı kapitalizmi aşarak silahlanıp mücadele edilmelidir. Erkek egemen iktidarcı zihniyete karşı kadının özgürlükçü doğasal zihniyetini yetkin kılıp öncelikle ideolojik alanda kazanmayı iyi bilmek, tam sağlamaktır. Unutmamak gerekir ki, geleneksel kadını teslimiyet fiziki değil toplumsaldır. İçerilmiş kölelikten gelir. O halde öncelikle ideolojik alanda teslimiyet düşünce ve duygularını yenmek gerekir.

Demokratik Konfederalizm
Önderliği
Abdullah Öcalan

Duygusal Zeka Yaşamdan Kopmayan Zekadır

Zagona Bingehîn a Jinên Kurd

Tê Amadekirin

Komciwîn, ji bo rûniştandina sîstema konfederal zêdetir di cihê de rêxistinbûyinê kir biryar, Zagona Bingehîn a Jinê jî ji bo nîqaşê vekir.

Li gel vê di nava nîqaşan de li ser van mijaran hate rawestandî: Di avakirina 'netewa demokratîk' de divê rêxistina jinê ya resen zêdetir were pêşxistin, ji bo rûniştandina sîstema konfederal ji binî rêxistina jinê were belavkirin û divê li beramberî pirsgrêkên ku jinan li civakê dijîn, bir çalakîyên leztir û bandortir bersiv bidin.

Ji binî biryariya siyasetê

Li gorî KJB, jina ku li dijî sîstema desthilatiya zilam ya ku li ser bingeha netewperest, olperest, zanistî û zayendperestiyê hatiye rûniştandin, di pêşxistina sîstema konfederal a demokratîk de rolekî gelekî girîng bilîze.

Di gava nîqaşên komciwînê de, di pêvajoya ku li vê rastekê derbas bû de weke tevgera jinê 'rexnedariya kêmahîyan' hate dayîn û biryariya ji binî 'di pêşketina têgihîna siyaseta rast de pêşengbûnê' hate derxistin.

Di rojê rêxistinî de jî, pirsgrêkên azadiya jinê, pirsgrêkên ku di nava pêvajoya pratîk de derket holê, di berfirehiya hemû pêk hênanan de, dîsa di firehiya rêvebir û kadroyê de hatin nirxandin.

Di komciwînê de hate destnîşankirin ku, PAJK (Partiya Azadiya Jinên Kurdistan) ê ku lingê KJB yê îdeolojîk e, divê partîbûnekî jinê pêş bixe da ku bikare di hîmên îdeolojîk de xurtir perspektîfan bide û bêhtir bandora xwe li nakokî û pirsgrêkên ku jin dijîn bike, çareserî daye.

Hate bal kişandin ku, YJA ya lingê tevgera jinê ya civakî ye, pêwîste ji bo

ku sîstema konfederal ji binî pêş bikeve, di serî de rêxistinîyên xwe belav bike û bi çalaktir bike. Li ser hat rawestîna ku di qada parastina rewşa de pêşxistina gerilavanî û serkariya jinê jêner e. Di qada 'jina ciwan' de jî pêwîstiya rêxistinîrbûnê û bisistemtirbûyînê heye. Jinan piştî ku di van mijaran de rexnerxnedariyê xwe dan, biryarbûyînên xwe yê ketina kiryarê anîn ziman.

Zagona bingehîn a jinê

Pêşnumaya Zagona Bingehîn ku di rasteka biryara avakirina "Zagona Bingehîn a Jinê" ku di Komciwîna berê hingê de hate girtin, di vê komciwînê de hate nirxandin û hate gotin ku ev pêşnuma bêhtir were pêşxistin û di avakirina sîstema konfederasyona jinê de weke gavekî bingehîn were destgirtin. Belgeya zagona bingehîn ku di vê mijarê de hate amadekirin, ji bo dîtina tevahî jinan vekirî hate hiştin û hate gotin ku bi fikrên jinan yê hevbeş wê bînin warê belgeya zagona bingehîn. Dîsa Peymana KJB, di rasteka 'paradîgmaya nû' û li ser bingeha pêdiviyên pêş çav hate bûrandin û hin guhertin hatin kirin.

Plansazî jî weke bingeh li ser 'xeta Serokê Gelê Kurd Abdullah Ocalan û şehîda' hat rûnişkandin û ev jî di rasteka hilberînê çareseriyên ku li beramberî pirsgrêkên jin ku di civakê de dijîn, hate destgirtin. Li gorî vê her endam di qada erkê xwe ve têkildar de, wê di vê rastekê de berpirsyar be.

Navenda Nûçeyan

Danezana Encamê Komciwîna Azadiya Jinê ya 3. a ku di navbera 5-11 Tîrmehê de pêk hat, hate weşandin. Komciwîna ku bi beşdarbûna 126 nunêrên ku ji pêkhatiyên KJB hate bijartin ve di Qadên Parastina Medya de hat çêkirin, bi rêzgirtinê dest pê kir, rojev hatin diyarkirin û di vê rastekê de nîqaş hatin meşandin.

Di danezanê de ji bo komciwînê hate diyarkirin ku; "piştî xwendina perspektîfên Serok Apo, pêşketinên siyasî hem li rexê giştî hem jî li yê jinê hatiye nirxandin. Qonaxa têkoşinê ku gelê Kurdê hêmana herî bingehîn a pêşketina demokrasiya Rojhilata Navîn e daye meşandin, li beramberî vê têkoşinê de politîkaya înkâr û îmhaya ku sîstema desthilat pêşxistiye, bi gelek aliyê xwe ve hatiye nirxandin. Bi taybetî li eniya Tirkîyê, di mercên tecrîtîkirinê de bi awayek veşartî jahr dayina Serokatiya me, pêkneanîna mercên tedawîkirinê, li gel vê li ser hêzên me yê gerîla pêkanîna operasyonên berfireh û li beramberî zêdebûna êrîşên li ser rêxistinbûnê û çalakgeriya gelê Kurd ya demokratîk a rewşa, pêwîstiya parastina çalak ya gerî-

la, dîplomasiyê û serhildan bi awayek bîtevahî derketiye holê. Di vê wateyê de biryara parastina aktîf ku Lijneya Giştî ya KCK di biryarbûna 18 Gulanê de girtî, weke tevgera jinê nêzikatiya bi awayekî çalak tevlihbûna jê re derketiye holê. Ji ber vê yekê plana me di serî de rewşa Serokatiya me girtiye navenda xwe û dîsa bi heman sedemê Komciwîna me şiyara "Yan bi Serokatiyê re Jîyan, Yan jî Qet!" bingeh girtiye. Di dema bûrî de li beramberî jahrdana Serokatiya me dayik û jinên Kurd pêşengî jî serhildanan re kirine, komciwîna me vê yekê silav kiriye û ev yek weke nîşaneyê biryariya têkoşina azadî û demokrasiyê hatiye destgirtin".

Wê konferansa jinê were lidarxistin

Di komciwînê de, li beramberî destkeftinên gelê Kurd bêtehamuliya Devletê Tirk û li dijî êrîşên ku tîn pêşxistin, hem pêwîstiya parastina van destkeftinan û hem jî ya di pêkanîna yekîtiya netewî de rola pêşeng listina jinan hate destnîşankirin. Bi vê boneyê jî biryar hate girtin ku di hundirê salekî de di bin pêşengiya KJB'ê de Konferansa Jinên Kurd were lidarxistin.

Qêrîna me ya bi Êş

Mirov, bi Êş hebûna xwe pê dihesa. Eger Êş, sedema hebûnekî be, di navbera mirov û Êş de paradoksekî balkêş heye. Em hin deman ji bo hin kesan dibêjin, "jiyanekî têtî Êş". Gelek caran dibêjin, "me çi Êş dîtî, me çi Êş jiyan kirin". Ji ber vê daxwaz û lêgera me jiyanekî bê Êş e. Mengiyên me jî li ser vê hatiye saz kirin, xiyalên me jî... Lê ev rewşa paradoks di rastiya jiyanê de çawa xwe bilêv dike? Êş û em... Belkî jî em bi hesandina Êş digêjin rastiyan. Heta em dibêjin, "rasti bi Êş in". Lê belê gelo em nikarin bê ku Êş hebe rastiyan bibînin? Wekî ku derzî di dilê me re biçe, em bi Êş û rastiyan dihesin.

Di van rojan de em dîsa Êşekî wiha jiyan. Ez dibêjim "dîsa"... Ji ber ku em van Êşan her tim dijîn û heya ku ev zihniyet bidome jî emê bijîn. Êşa jinekî... Êşa wîjdana me... Êşa

qêrînê... Beriya hingê li gundekî Ardaxanê Sîbel Çelîkê ku xwe kuşt, bû qêrîna me hemûyan. Çîroka wê ne biyaniya me ya jinane. Çîrokên ku mîna em dijîn, guhdar dikin û di rojname, kovaran de dixwînin e. Lê bi çûyina xwe ya bédeng ve, bû qêrîna me ya bi Êş.

Sîbel Çelîk, beriya penc sal bi awayê xwezgîniyê weke nîkaha îmamê hate zewicandin. Li gorî kevneşopên Ardaxanê ew neçar bû bi malbata kulfetê xwe re bijî. Ev zewaca penc sal ji bo wê jinê, weke dema amadekirina kendala xwe bû. Êş, ji bo wê jinê, êdî warê jiyanekî xwezayî bû. Bêçaretî, her tim bûye şikefta me ya jinan û di wê şikeftê de em tîn beramberê kendala xwe. Rastiya me ya bi Êş wekî ku vedigere kulîlka kendalê.

Sîbel penc sal temam, dimîne bin çewisandina hem hevserê xwe, hem tî û hem jî dê û

bavê hevserê xwe û hin deman şidet jî li ser wê bikar tînin. Heqaretên bi her awayî, biçûk xistin wekî ku çarenûsa wê ye, di jiyanê wê de tê warekî xwezayî. Jiyan carek jî bi wê hatibû belî kirin û ew di xwe de hêz nedidît ku derkeve derveyê van sînoran. Ne destekî hebû ku dirêjê wê bibe û ne jî ew dikaribû bibe qêrîna bêçaretîyê. Ew êdî rêvanê demên diyar bû.

Sîbel piştî çewisandinan pirsgrêkên psikolojîk jiya. Bergirtî bû, wekî ku bi dinyayê re girêdanên xwe yê ku hene qut kir, bi Êşên xwe ve jiya. Lê jiyan bi wê nekenî, her car rûyê xwe yê biêş nîşan da. Dema hevserê wê, dev ji wê berda û çû bajarekî din, bêçaretî ji bo Sîbel kurtir bû. Di vê rewşê de Sîbel dev ji mala mîrikê xwe berda û çû warê bavê xwe.

Rast e, di vê welaftê de ji derveyê warê hevser û bavan, tu adresa ku jin biçin tune. Ji

bo wê jî em neçar dimînin xwe bispêrin bêçarebûniya xwe.

Ji bo Sîbel di vê rewşê de tişteke neguherî. Her ku çû jiyan ji bo wê bêwate bû. Tişteke nû çi hebû ku? Vê carê jî ji bo ku bi yekî din re bizewice, çewisandin li ser hat kirin. Herwiha li gorî zihniyetê xêrek ji mîrê yekem nedît, dibe ku ya duyem bixêr derketa. Çi jî be nîkaha Sîbel tunebû û hevserê wê ev demekî dirêjê jê nedipersî, lê nedigerî. Lê kes pê nedihesiya ku Sîbel çi dijî. Li gorî kevneşopiyan divê bi misoger mîrekê wê hebûya. Lê belê Sîbel jinek bû û weke her jinekî wê jî dixwest li gorî vîna xwe bijî. Lê merc û bêçaretîya ku tê de, wê dibir ber bi kendalê. Ew êdî di nava xwe de bûbû rêvanekî kendalê.

Ji bo Sîbel zewacekî nû, dihat wateya çewisandin û şideta nû bû. Ew bi rastiye hesiyabû

û her du rewş jî dihat wateya mirinê. Sîbel sibeha Gulanekî xweş de tevayî Êşan li pey xwe hişt û di odeyekî malê de benê derbaşî stûyê xwe kir. Bedena wê ya ciwan di nava odeyê de bi darvekirî hat dîtî. Kê dizane, dema ew bi destê xwe benê amade kir, çi fikrî û jî dîv xwe hişt re, bi xwatirxwaziya xwe ya Êş ve xwest çî bêje. Sîbel ne ewil bû û ne jî dawî. Ew wiha çû ber kendala xwe lê bû qêrîna bédeng ya di nav me de. Divê êdî herkesê wê qêrînê bibîhîse.

Sîbel hê 22 salî bû û ew wekî ku derzî di dilê me re bike, qêrîna xwe bi me hesand.

‘Jiyan Xelaskirin ji Canê me Girîngtir Bû’

Ji bo xilaskirina wî canê xwe dayin jî nebes bû. Jiyanekê ku niha di çavan de kom bûye û li min dinêre. Ew awirên ku bi giştî jiyanekî ve dagirtî dilê min lerizand. Temenek, bi xeyalên pêşerojê di hundirê çavan de li min dimeyzand.

Sal 1999, meha Îlonê bû. Pêvajoyeke pir giran bû. Serokatiya PKK'ê hatibû girtin, hemû hêz derketibûn pratîkê. Diviya tola komplogeriyê ku li hemberî Serokatî hatibû lidarxistin bihata girtin. Salekî di her aliyê de giran bû. Nakokiyên hundir û ya derve ser hev de hatibûn. Ev pêvajo di hundirê herkesî de hêsekî dijwar dabû çêkirin.

Em derketibûn milê Hecî Umran. Berdenazê tev zozan bû û gelek sar bû. Çalakî wê li ser Koto bihata çêkirin. Dora çil-pêncî pêşmergeyên PDK'ê li wir bûn. Girê ku dijmin lê bû, ji milekî direjî ber bi Çomanê ve, li mile din jî dirêjî milê Hecî Umran dibû. Girê ku pêşmerge lê bûn, riyê Çoman û Hecî Umran diparastin. Li ser girê Berdesorê girê herî mezin ya Başûr, Girê Helgurt hebû. Li wî aliyê jî heval hebûn, lê ev meqera ku dijmin li ser e, navbera me qut dikir. Emê rîya di navbera xwe de rakira. Hejmara me dora sîh kesî bû.

Plansaziya çalakiyê hate danîn. Piştî wê weke sê qol, her yek ji sê kesan pêk tê, êrîşî ser girê hate kirin. Li her qolek jî hêza destek danê hebûn. Koordîne li ser gireke biçûk ku her derî dikaribû xistiba bin çavneriya xwe, li wir sekinibû. Di her qolê de hevalên keç jî tê de ciyê xwe girtibûn. Rîya ku diçû ser girê dijmin zîqzaq bû û li hinek ciyan şikêr û hinek ciyan jî ewrazeke rût bû. Çalakî evarî seat di navbera 1:00-2:00 an de dest pê kir. Qolê Hevalê Sason di navînê de bû. Li cem wan çend heval birîndar ketin.

Heval nedikarî girê dijmin bidest bixin. Ji ber ku doçka li hemberî hevalan pir dixebitî û rê nedida ku heval bigêjin ser girê. Û dijmin xwe zû birêxistin kiribû. Ji ber ku milekî girê ketibû, lê mile din di wextê xwe de neketibû, dijmin xwe komî ser hev kiribû. Heta wê demê jî taqwiye ji bo wan hatin. Vê carê êrîşên dijber dest pê kir. Êrîş zivirî şerekî dijberê hev. Sê-çar hevalên me birîndar ketin, du heval sivik bûn lê di nav de ya herî giran Hevalê Sason bû. Şer heta seat 5:00'ê sibê berdewam kir.

Di dawiyê de ji bo ku bikaribin xwe paşde bikşînin, diviya alîkarî bihata şandin. Hevalê Sason di ciyê çalakiyê de birîndar bûbû. Seat 3:00 sibê gazî min kirin û gotin “zû were, divê tu der-

basî ciyê êrîşê bibî, heval li wir birîndar in.”

Ez bê rawestan çûm ciyê çalakiyê û seat çar û nîvê gihîştim cem hevalan. Êdî dinya ronî dibû, ji girên dijmin her der xweş xuya dikir. Heta wê gavê jî gir nîv ketiye û nîv jî neketiye. Hevalên Mahîr Serhet û Bengî Mêrdîn bi min re hatibûn. Em her sê bi hev re li ser zik heta wir çûn. Ne PDK, ne jî em bi serketibûn. Dijmin me pir rihet didît. Wan pê hesiyan ku hevalekî me birîndar e û birîna wî giran e û em ji bo wî tîn, xwe bi tevger kirin ku êrîş li ser me bikin.

Em gihîştin ciyê ku Hevalê Sason lê bû. Gule li zikê wî ketibû û roviyên wî hemû li derve bûn. Destê wî jî gule lê ketiye, hestî û goşt bi hev re hûr bibû. Ji zendê jêr ve dest birîndar bibû.

Destê wî ya milê rastê, tenê bi çermekî zirav ve mabû. Destpêkê min xwest derziyê xwîn sekinandinê lê bidim. Min berê xwe da ku derzî derînim û lê-bidim, lê min yek car dît ku du pêşmerge ji cem me re serê xwe rakirin. Ji ser me re gule barandin. Di wê gavê de xwestibana me bikujin dikaribûn, lê nedixwestin me bikujin; dixwestin me bi saxî bi dest bigrin. Armanc bi awayekî radest girtina me bû. Hevalên me carek din ketin êrîşê. Me Hevalê Sason rakir û bi qasî bîst metre şûn ve kişand. Ji bo em bikaribin wî xilas bikin diviya em rihet wî derman bikin. Heta me Hevalê Sason rakir û jêr ve bir, hevalên din careke din ketin êrîşê de. Lê ji aliyeke din ve hevalê birîndar pir xwîn wenda dikir. Me heval danî erdê ku ez destê wî girêbidim. Gava min ji çentê lastîk derxist ku ez milê wî girêdim, me meyzand ji du aliyan ve car dî pêşmerge êrîş anîn ser me. Bi qasî bîst metre nêzî me bibûn.

Hevalan ji şeş qolan parastina me dikirin ku em hevalê xwe xilas bikin. Êrîş birin ser wan. Yek ji wan hate kuştin. Me Heval Sason careke din hinek bir jêrtir. Di vê navberê de seat bûbû 6:00'ê sibê. Hemû pêşmergeyên ku êrîşî me dikirin tev reviyên. Hemû hêzên me di parastina me de bûn. Me Hevalê Sason hinek din bir ciyeke guncawtir. Lê di vê navberê de Hevalê Sason pir xwîn wenda kiribû. Min yek car dît ku çavê wî çûn. Min rasterast se-

rûm pê ve kir. Li her derê laşê wî de min derzî ceriband lê yekser canê wî nedigirt. Nabiz û lêdana dil nedihat bihîstin. Tenê nefesa dawî di qirik de mabû. Bedena wî hêdî hêdî sar dibû. Lingên wî dicemidîn.

Di hundirê min de tenê dengê hebû; “divê tu vî hevalî xilas bikî.” Min nedikarî tişteke din bifikrim. Çavên wî her li ser min bû. Çavên wî rasterast li dilê min dimeyzand. Hêviya wî yê dawî ez bûm.

Çavên wî, temena wî bi min da fikrandin. Ji bo xilaskirina wî, canê xwe dayin jî nebes bû. Jiyanekê ku niha di çavan de kom bûye û li min dinêre. Ew awirên ku bi giştî jiyanekî be dagirtî dilê min lerizand. Temenek bi xeyalên pêşerojê di hundirê du çavan de li min dimeyzand.

Sason bi xwe ji Silêmanî bû. Sala 1997'ê tev lî me bibû. Di jiyane de pir zindî bû. Weke pezkûviyan bû. Herkes jê hez dikir. Gava gotibûn Hevalê Sason birîndar ketiye, moralê herkesî ket. Hevalekî bêdeng bû lê bi tevlîbûna xwe ya jiyane pir bi lebat bû. Hem temenê wî gelek cîwan bû him jî hemû heval gelek ji wî hez dikirin.

Destê wî ji derve ve me dirand û damarê wî derxiste derve û wisa me hewl da ku serûm bidinê. Derzî neçû damar lê me damar anî ber derzî. Min hêdî hêdî serûm dida damar û bi masaj rê dikir. Piştî deh deqe min meyzand serûm çû damarê. Dema çariyek çêbû min meyzand nabzê wî jî lêda. Her deh û bîst saniye careke dilopek serûm derbasî damar dibû. Hêdî hêdî hêza damar ku bikaribe serûm bigre çêdibû. Dîsa jî ez ne ewle bûm, lewma jî min ji hevalan re di wê kêliyê de negot. Piştî bîst deqe êdî damar bixwe dikaribû serûm bigre, wê gavê bê hemdê xwe min qîrek da û got “Hevaal! Heval şehîd nakeve!” Min dît hevalê Sason çavê xwe vekir û kenîya. Wê gavê min êdî jibîr kir ku em di nava çemberê dijmin de ne. Tenê ez û wî hebûn. Ew hêza daxwaziya xilaskirina wî te di go qey bûye hêzekî jiyane ji bo wî. Di çavên wî de vê carê jiyane li min dimeyzand û dikenîya. Di çavên wî de vê carê hêz û daxwaziya jiyane li min dimeyzand. Li wir careke din ez vegeyabûm jiyane. Di çavê herkesî de şewqa serkefina çalaki-

yeke mezin hebû. Te digo qey îro ji bo vê bûyerê li vir bûn û em bi serketibûn.

Min destê wî girêda. Ciyê ku rovi lê derketibû dora heft-heşt santîm diriyabû. Roviye wî car dî, bi destên xwe min xiste ciyê berê. Ciyê diriyayî jî bi pêçik min dagirt û girt. Lê belê hê jî xeteriyê jiyane hebû. Rewşa wî giran bû. Saet bûbû 7:00. Diviya me wî ji wir jî rakiriba ciyekî guncawtir ku em bikaribin pansumaneke baştir bikin. Piştî ku min goştê şewitî jê ve kir û pêça, me hewl da ku em wî bigînin ciyê hevalan. Darbest ji aliye hevalan ve çawa hate amadekirin ez pê nehisiyam, ji ber ku hemû bala min li ser wî bû. Yek-car min meyzand darbest amade ye. Hemû heval lîlî kişandin, dor bi dor jê re stran digotin. Gava em bi rê ketin ciyê ku doçkayê dijmin lê bû em dîtîn. Lib libî guleyên doçka davêtin me. Ez nizanim em çawa hatin lê heta em gihîştin ciyê xwe, tiştêk bi kesî nehat. Her ku em pêş de dihatin ew deh ciyan de hevalên ku parastina me dikirin gav bi gav xwe paş de kişandin. Em gihîştin Berdenazê, lê berî em bigêjin di rê de Hevalê Sason pir av dixwest. Gava ku mirovek birîndar dibe û pir xwîn wenda dike pir dilê wî diçe avê. Her carê digot “ez baş im, avê bidine min”. Carek min got “em nadin”. Cara diduya wî got “ger tu nedî ez ê xwe ji ser darbestê bavêjim.” Min meyzand ji min re got “ka were ezê tiştêk ji te re bêjim”. Gava ez çûm cem wî min dî yekcar ji pora min girt û got “yan tu dê avê bidî min yanê ez pora te bernadim.” Min jî got “bila be, tişt nabe, bila pora min li cem te be”. Ez pê re jî dikenîyam. Fermandarê yekîneyê Hevalê Haşîm jê re digot “şerme, ew doktora te ye, berde!”, lê wî her digot, “Naal! Bila avê bide min, ezê berdîm”.

Du demjimêr û nîv de em gihîştin cem hevalan. Di noqtê de min destê wî pansuman kir. Hemû hestiyên şkestî jê derxist, paqij kir, ciyên ku dihatin dirûtin me dirût. Yên ku nedihatîn dirûtin me pêça. Bi textên zirav ve me destê wî asê kir. Roviye wî dora deh santîm kun kunî bûbû. Ew ciyê ku wisa lê hatibû min qut kir. Her du milên roviyê car dî min bi hev ve girêda. Bes min birîna wî yê li ser zik vekirî hîşt. Ji bo ku dema biçê nexweşxanê bikaribin ameliyat bikin. Êvarî milîsekî Îranî hat û me wî radestî wî kir û li ser darbestê rîya heşt seatan heval ketin rê. Ez jî pê re çûm. Serûmek jî me pê ve kiribû. Her seatê carek min wî kontrol dikir. Li sî-nora Pîranşerê ez paş de vegeyiyam.

Ez vegeyiyam lê hişê min li ser wî bû. Gelo me dest avêtibû birînê lê çiqes rast bû, gelo kemasiyên wî hebûn an na?

Heşt meh derbas bibû. Piştî demeke dirêj, rojek min meyzand ji min re pênûsek hatiye. Ji min re gotin “vê pênûsê ji te re Hevalê Sason rêkiriye”. Min rewşa wî pirsî, gotin bijîşkên Îranê gotine “destavetîna birînê wî di cî de û rast hatiye kirin”. Guleyê ku li zikê wî ketî û roviyê wî derxistibû derve bi jahr bûye. Ger we qut nekiriba dibêtiyê xilasnebûyîne jî hebûye. Ew deh santîmê ku me ji roviyê qut kiriye jiyana wî xilas kiriye.

Belê, di derfetên wisa de him weke jinek him jî weke hevalek jiyana hevalê xwe xilaskirin çoşke mezin bû ji bo min. Dibe ku ew heval careke din bi jiyane ve hatibû girêdan lê ji bo min hêzeke mezin ji bo parvekirina jiyane bû. Li gorî min jiyane herî zêde mafê gelê Kurd û şervanên azadiyê bû. Ez ne bijîşkeke xwedî derfet û merc bûm ku her tim jiyana hevalên xwe xilas bikim. Lê ez li vir tenê ne bijîşk im, hem heval in, hem şervan im. Tu pê dihesî ku tu her tiştî hevalên xwe yî. Min di parastina vê mafê mirovanê de roleke erênî leyistibû. Ma çî ji vê xweştir?..

Hêviyên Jinan li Meclîsê ne

Parleментарên jin dê hewl bidin ku sozên dane gel bînin cih û bibin dengê gel.

Encamên hîlbijartina parlementerên serdema 23'yan ên nefermî diyar bûn. Li tevahiya

Tirkiyeyê 23 namzetên 'Hezar Hêviyan' ser ketin û mafê ketina meclîsê bi dest xistin. Di nava 24 namzetan de 8 jê jinan û bi vê rêjeyê re, jin dê di na-

va 'Hezar Hêviyan' jî sedî 33'yê de bêne temsîlkirin. Parleментарên jin dê hewl bidin ku sozên dane gel bînin cih û bibin dengê gel.

Parleментар Aysel Tugluk, Gultan Kişanak, Sevahîr Bayindir, Fatma Kurtulan, Pervîn Buldan, Ayla Akad Ata, Emîne Ayna û Sebahat Tuncel, piştî 16 salan li ser rîya Parleментарoyê. Parleментарên jin ên Kurd bi dirûşma 'Gotinek me heye û hêza me ya guhertinê jî heye' di hîlbijartinan de bi ser ketin. Ev jî bo jinan serkeftinek e. Her wiha jî bo temsîlkirin û nîqaşkirina pîrsgirêkên jinan qona-xeke girîng e.

Di dîroka Komara Tirkiyeyê de ev cara 23. ku sindoq jî bo hîlbijartinên giştî hatin danîn. Têkoşîna 'Tevgera Azadiyê û Têkoşîna Azadiya Jinê' di vê pêvajoya hîlbijartinê de fêkiyên xwe dan û 8 namzetên jin jî deverên hîlbijartin lê tekûz wekî namzet hatin nîşandan û hatin hîlbijartin. Namzetên jin ên li deverên wekî Stenbol, Amed, Êlih, Wan, Şirnex, Mêrdîn û Îdirê hatin hîlbijartin.

'Soza Têkoşîna Hevpar'

Jin di nav parlementerên 'Hezar Hêviyan' de jî sedî 33'yê tîn temsîlkirin û ev

temsîliyeta jinê di qada siyasetê de girîng e. Jin, bi banga ji bo azadî, aşî, demokrasî û wekhevîya cinsiyete bi rê ketin. Her wiha parlementerên jin dê jî bo çareserîya pîrsgirêka Kurdan bikevin nava hewldanan. Her wiha parlementerên jin jî bo pîrsgirêkên kuştîna jinan, şîdet, zewaca bi zorê û istihdamkirina jinan dê têkoşîneke hevpar bidin destpêkirin. Ji ber vê sedemê barê parlementerên jin her diçe giran dibe, lê jin bi xwebawerî û hêza gel dikarin xebatên xurt bidin meşandin û xwedî li dengê gel derkevin.

Her wiha li gorî vê encamê dîsa jin li meclîsê nayên temsîlkirin. Li gorî cîhanê, jin di meclîsa Tirkiyê de kêmtîn temsîlkirin. Li Tirkiyeyê jin di sala 1935'an de bêtir hatine temsîlkirin. Her wiha niha di hîlbijartinên 22'yê Tîrmehê de tenê 48 jin ketin meclîsê. Li gorî partiyên din 'Hezar Hêvî' li Tirkiyeyê gihîştine armanca xwe lê partiyên siyasî yên din di sinifê de mane.

Azadiya Welat

Di Kapîtalîzmê de Jin Mijara Bazarekî Baş e

Em li kudera tîkîlî û sazîbûnê ne? Ji bo çareseriyê em çî dikin? Eşkere ye ku em di nava vê hewldanê de ne ku bikaribin rê jî vê re vekin. Di wateya perwerdekerî û tecrûbeyê de vê yekê dikin. Di vê wateyê de her çiqas weke cerbek û dubare jî bixuyê, tim û tim di berçav re derbaskirin girîng e.

Çawa ku di laboratuarekî de gelek ceriban dibe ispatkirinek û çareseriyekî, pêwîst dike ev qad jî wisa were destgirtin. Mîrov nikare rastiyeke weke fermanê Xûdayê berê pêşîn bigre; ku di civakê de bi fermanên vî awayî pêşketin jî tûne ne. Ne mijara gotinê ye ku, rewş û pêşketinê wisa di serî de pir baş hatiye fikrandin û bi gotina "dê bibe" ve bûye. Pêdiviyên, pêkhatinên ku di bin bandora xweferzkirinê wan de derdixîne holê. Rastî ev e. Ha, tam jî di demên ku ev pêdivî xwe ferz dikin de, bûyera ku em jê re dibêjin rêgez, derdixîne holê. Yanî hîmên pêkanîna bi tenduristî, jî vê re pêdandinên ku gihîştîye asta zanistî tîtê gotin û weke saziyeke seravayî, raman û saziyên ku bersiv didin pêdiviyê derdixin holê. Ha, saziya me ya malbatê û kevneşopên vî ser vî bingehî derketiye holê. Lê eger ew êdî bi azadiyê re, bi pêngava mezin yê azadixwaziyê re di nava nakokiyekê mezin de be, bêguman rexnekirin, analîzkirin û derbaskirin

jêner e. Di vê xalê de pêdivî her ku diçe tund dibe. Her wiha rêgez û exlaq nû bivênevê xwe ferz dike.

Hîz Mihemed, di şerê xwe yê bi pûtan re de, pêwendî û encamên ku ew gihîştî gelek balkeş e. Di roja me de her çiqas weke mijara laîkbûnekî gelekî girîng tê nîqaşkirin û em dibin bînera hin pêkanînen xwînê jî, li aliyekî parêzgerên laîsîzm, li aliyê din jî kesên li hemberî laîsîzmê radiwestin, hîn hebûnên xwe didomînin û heta ev yek di roja me de rê jî pîrsgirêka siyasî vedike, divê li ser vê mijarê bi girîngî rawestin.

Her wiha li Tirkiyê niha mijara ku herî zêde tê nîqaşkirin jî, kêşeya pêçe-lihafa ye. Ji ber ku jinek di vê mijarê de li gorî xwe di bin navê laîsîzmê de helwest daye nîşandan bi bombeyekî ve bû qetqetî. Yekî jî bi boneya ku gotiye "ez li ser Quranê dadikêvim çavkaniyê, rastiyan didim nîşandan" hate gulebarandin. Yanî hêjî dibe pîrsgirêkekî pevçûnî ku di nerma xwe de tê xistin rojevê. Baş e, çareserîya Hîz Mihemed çiyê? Di Misilmantiyê de û di pêvajoyên vî ya seltenatê de li gorî xwe pêşketin hene. Dîrok dibêje, di destpêkê de zarokên keç bi saxî hatine binaxkirin. Di vir de bi gelek jinan re zewicîna Hîz Mihemed û bi gelek cariyeyan ve mayîna wî, gelo dema saziya malbatê ya îroyîn bînin ber çav, jê xirap-

tir e? Rewşekî bêexlaqî ye? Na! Di nava xwe de em bînin ber çav, di pêşketina civakî ya wê demê de qonaxekî pêşketî ye. Li gorî xwe çareseriyekê pêxemberî ye, lê dîsa jî çareseriyek e. Piştî ev hatibe çepandî, hatibe veguhertin li saziya haremtî-selamtî jî, ev yek çawa ku hatiye serê her şoreşekî, jîrêderxistineke çep e. Lê belê di destpêkê de bi taybetî Quran dibêje, bi saxî gorîkirina mirovan weke sûcekî mirovîtiyê û hewl hatiye dayin ku pêşîya vî were girtin. Weke rûyekî jinê mezin kirina meriv û hevjinên xwe, îro jî nav li we kirina Hîz. Fatma, Hîz. Zeynep, Hîz. Ayşe hwd. berhema vî demê ye. Belê, piştî di serayên Abbasî û Osmanîyan de esareta jinê hat pêşxistin û ev pîvanên feodal heya roja me, bi taybetî li dijî jinê gelek xirab hate bikaranîn. Di bin navê "îro Misilmanî vî dibêje, rêgeza wê wiha ye" de, di civaka roja me de jî ger em bînin berçav ku azadî jî cînsa jinê re nayê dayin, pêgira îradeyekî yek alî tîn hiştin û hîn hemû jî nava vî çandê tîn, herwiha di bin bandora vî ya giran de dijî, rewşa pevçûna heyî û hin taybetmendîya vî wê baştir were bîra me. Li aliyê din, em dizanin ku kapîtalîzma li dijî civaka feodal, jin û malbata ku di civaka feodal de jî kuderê aniyê heta kuderê, dîroka vî jî dirêj e, dema ber bi roja me jî berê jin û malbat û bi vî re

zîlam jî daye helwestekî cewaz, jî ber ku sistemeke di civakê de malbûnê herî zêde pêş dixê, vî saziyê jî jî bo malbûnê vekirî dihêle. Ji ber ku zêdetir yê ku mora xwe li milkbûnê daye zîlam e, jinê ku mijara malbûnê girîng tê bikaranîn, di jîyana civakî de, di pergala rengûreng yê reklaman de weke pergala loqmeyê jî xizmetê xwestin.

Ev nêzîkatiya kapîtalîst-emperyalîst hêdî hêdî şewq dide civaka Tirkiyê û bi me. Belkî jî mijara bazarkirinekî jî mijara malbûna dema feodalî zêdetir durû û gelek kîrêdî vir de tê pêşxistin. Di bin dîmenên gelek cûrbecûr de xwe û jinê pêşkêş dike, azadiyê bi vî awayî fahm dike. Em her çiqas burjuva-liberal jî bêjin, weke kelûmelekî kartî kar dike, tê bikaranîn. Em bi rehetî dikarin bêjin tîkiliyê bi hêza qebe û diravê re girêdayî li ser desthilat e. Çareseriyên reel sosyalîst her çiqas vî yekê di asta pêşketî de girtî jî, di analîza dawiyê de di warê rêgez de xwe bi temamî rizgar nekiriye û em dikarin bêjin negihîstandîye çareseriyê

yekî tam. Bêguman di sosyalîzma reel de hewl hatiye dayin ku çareseriyên kapîtalîst-emperyalîst a qebe were derbaskirin û bandorên feodal gelek hatine bisînorkirin, lê dîsa jî eger em bînin berçav ku îro kapîtalîzma bi awayekî gelek lez û hema hema weke rêbazekî rizgarkirinê ziviriye bazarekî û ev yek şewqa xwe daye jinê û ew hewl dide ku bibe mijara bazarekî baş, em dikarin bêjin reel sosyalîzma jî xwe jî vî rêgezê rizgar nekiriye, heta mirov dikare bêje muştîqa cewazî û bibandortir a kapîtalîzma ye.

Rêberê Koma Civakên Kurdistanê
Abdullah ÖCALAN

Nederland Niet Aandachtig Voor Gezinsgeweld

Volgens Piet Bruinooge, de Burgemeester van Alkmaar, die zich bezighoudt met de moord op Zeynep Boral, heeft het Nederlandse rechtssysteem tekort gedaan aan haar veiligheid. Koerdische Vrouwenorganisaties hebben openbaar gemaakt dat het toewijzen van eerwraakmisdrijven aan Koerden niet rechtvaardig is.

“Het gezin van Zeynep Boral heeft na vele malen aangifte te hebben gedaan, op een soort van bescherming gewacht, wat nooit heeft mogen gebeuren. Zij zijn teleurgesteld in het Nederlandse rechtssysteem”, aldus Bruinooge. Maar volgens Bruinooge gaat dat in Nederland niet op die wijze. “Je bent onschuldig totdat je wordt veroordeeld”, aldus Bruinooge. Advocaat De Goeij beschuldigt de politie ervan, die ondanks de vele aangiften die zijn gedaan door de familie, geen voorzorgsmaatregel heeft genomen.

Afwijzing door Vrouwenorganisaties

De in Nederland bestaande Koerdische Vrouwenverenigingen – en organisaties hebben een persconferentie gehouden over de moord op Zeynep Boral. De persconferentie is gezamenlijk gehouden door de Vrouwenverenigingen – en instellingen van Amsterdam, Middelburg, Zaandam, Rotterdam, Den Haag (Helin), Arnhem (Zilan), Onderzoeksinstelling Midden-Oosten Vrouwen en de internationale instelling Onafhankelijke Vrouw. Van elke Vrouwenvereniging of Vrouweninstelling was een woordvoerder aanwezig.

Boral kenden wij van kleins af aan, ze was een levensvolle, succesvolle rechtenstudente, die zich bezighield met vrouwenproblemen. De dood van Zeynep valt niet alleen onder “eerwraak” te verklaren. Zeynep, die tegen eerwraak was, is tevens het slachtoffer geworden van een “achtergebleven” volk, van ongelijkheid, en van een mannenmaatschappij. De Turkse overheid probeert het feodale systeem dat in Koerdistan heerst en eigenlijk door de Koerdische samenleving doorbroken wil worden in leven te houden, door alle soort druk en geweld die de Turkse overheid uitoefent”, aldus Muzazzez Kaya.

Ook de andere vrouwenorganisaties hebben zich op de persconferentie laten horen over de toewijzing van eerwraakmisdrijven aan de Koerden. Zij hebben laten weten dat het een feit is dat vrouwengeweld en eerwraakmisdrijven in Koerdistan op geen enkele wijze door hen wordt geaccepteerd. Ook gaat dit volgens de vrouwenorganisaties tegen de Koerdische normen en waarden in.

Als laatste hebben de Vrouwenverenigingen – en instellingen een oproep gedaan om aandachtiger om te gaan met vrouwengeweld binnen het Koerdische gezin, zodat een eerwraakmisdrijf als die van Zeynep Boral in de toekomst voorkomen kan worden.

ogh van GroenLinks, hebben een verklaring gevraagd voor het feit dat er niet op tijd is ingegrepen in de situatie van Boral ondanks de vele ingediende aanklachten. “Als de aanklachten serieus waren genomen, dan had dit misdrijf misschien voorkomen kunnen worden”, aldus Hatice Arib. De PvdA in de Tweede Kamer heeft bij de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken aangedrongen op een onafhankelijk onderzoek naar de zaak. Daaruit moet blijken wat de politie en hulpverleners vorig jaar hebben gedaan met de aangifte van huiselijk geweld. “Er is grondig onderzoek nodig om te kijken waarom niet eerder is ingegrepen”, aldus PvdA-Kamerlid Khadija Arib.

Volgens SP-lid Jasper van Dijk zijn veel vrouwen die binnen een samenleving waarin eerwraak voorkomt geboren worden weinig op de hoogte van het onderwerp vrouwengeweld. Om dit te voorkomen heeft Jasper van Dijk verzocht om een centraal aanmeldingssysteem in werking te stellen, wat als gevolg van een stemmingronde in het Nederlandse Parlement ingewilligd is. Ook is er een verzoek ingediend om van de regering hiervan een concreet plan op papier te krijgen.

Nederlandse politie kent Batman niet

Schrijfster van het boek ‘Eerwraak in Nederland’ en journaliste van het NRC Handelsblad, Renate van der Zee, heeft de moord op Zeynep Boral in handen genomen. Ook werkt Renate van der Zee op dit gebied samen met de Haaglandse en Zuid-Hollandse politie. Al zei een woordvoerder van de politie op de dag zelf dat het motief in ‘relatieproblemen’ lag en dat het onwaarschijnlijk was dat het om eerwraak ging. En al zei de advocaat van Zeynep's familie, Joe de Goeij, dat het een ‘klassieke crime passionel’ was geweest, Renate van der Zee constateert dat Zeynep Boral wél het slachtoffer is geworden van eerwraak. “Volgens ingewijden, die onbekend willen blijven, heeft de 28-jarige Serdar Boral onder druk van zijn gezin, zijn familieerproberen te redden, omdat de van hem scheidende Zeynep Boral de familieerproberen te schande heeft gebracht”, aldus Renate van der Zee. Volgens Renate van der Zee had Zeynep Boral verschillen-

de malen aangifte gedaan van mishandeling en stalking. “De politie Alkmaar wist dus van de problemen. Maar de plaatsnaam Batman deed geen alarmbellen rinkelen, ook al staat de stad onder deskundigen bekend als een plaats waar eerwraak veel voorkomt. Ook het feit dat sprake was van een huwelijk tussen neef en nicht en van een importbruidegom, had een alarm in werking kunnen zetten. Hoewel bij de politiekorpsen Haaglanden en Zuid-Holland Zuid veel expertise is over eerwraak, en de politie Amsterdam aan een inhaalslag bezig is, bestaat bij veel politiekorpsen nog weinig kennis over het onderwerp. De moord op Zeynep Boral staat dan ook niet op zichzelf.”, aldus Renate van der Zee.

In het artikel in de NRC Handelsblad van Renate van der Zee over Zeynep Boral werd ook bericht gedaan over een 38-jarige Marokkaanse vrouw die voor de ogen van haar kinderen door haar man met messteken om het leven is gebracht, een 22-jarige Pakistaanse vrouw die door haar gezin was ontvoerd en op het laatste nippertje door de politie van Amsterdam is gered, en over een 17-jarige Koerdisch meisje die zwanger van huis is weggelopen. De hulpverleningsinstanties begrepen niets van haar probleem. Zij stuurden haar terug naar haar familie, terwijl die haar naar het leven stond. Zij had, door ongehuwd zwanger te worden, de familie-eer geschonden. “Ooit was de gedachte dat eerwraak vanzelf zou verdwijnen als de tweede en derde generatie migranten maar goed zouden integreren. Zeynep Boral wás geïntegreerd. Maar dit soort bewonderenswaardige jonge vrouwen heeft vaak mannelijke familieleden die hen niet bij kunnen benen. De emancipatie van jonge migrantenvrouwen genereert eergeweld. Eerwraak is een ernstig, Nederlands probleem geworden”, aldus Renate van der Zee.

Eerwraakmisdrijven moeten niet aan Koerden worden toegewezen

Volgens de voorzitter, Muazzez Kaya, van de Amsterdamse Koerdische Vrouwenvereniging, keuren zij deze daad op Zeynep Boral ten strengste af. “Dit misdrijf is geen alledaagse misdrijf. Het toekennen van dit soort misdrijven aan de Koerden is niet wat overeenkomt met de waarheid. Zeynep

“Probleem” is overgebracht naar het Nederlandse Parlement

Het misdrijf op de uit oorspronkelijk Batman komende (Koerdistan) Koerdische Zeynep Boral is een agendapunt geworden in het Nederlandse Parlement. Door de arbeiderspartij PVDA, GroenLinks en de socialistische partij SP zijn twee voorstellen besproken.

Van oorsprong Marokkaanse Khadija Arib van de PVDA en Naime Azu-

Dansın Halhallerla Çağrısı

kötülükleri senden uzaklaştıracağım. Ve bir tekmeyle yok edeceğim”.

• **Erkek dansçılarınız da var mı?**

‘Kadınlar neden dans ediyorlar’ diye soranlara şunu diyorum: Kendilerinin bir sanatçı olduklarını ve bir artist kadar güzel dans edebildiklerini gösterip dansın güzelliğini anlatıyorlar. Dans duyguların hareketlere yansımalarıdır. Erkekler de iyi dans ediyorlar tabii. Benim bir dansçım, çok iyi eğitim almış bir erkek avukattır. Diğer öğretim görevlisi vs. Ve çok genç yaşlardan 45-50’li yaşlara kadar da erkek dansçıları var. Kendilerini ifade etme gereksinimleri kadınlarda olduğu gibi onlarda da var ve onlar da kadınlar gibi dansı seçiyorlar bu ihtiyaçlarını gidermek için.

• **Avrupa’da da olsa kendi kültürünü Hindistan kültürünü yaşatmak çok güzel, ama çok da zor olsa gerek. Siz ne tür zorluklarla karşılaştınız?**

İlk zamanlarda bisikletimle müzik çalar, mikrofon, dans kostümlerini ve aksesuarları yükleyip gösteri yapacağımız mekandan bir başka mekana giderdim. Bazen yükün dengesizliği ya da kötü hava yüzünden bisikletten düşüyordum ve diz kapaklarım yaralanıyordu. Ama beni gideceğim yere gitmekten alıkoymuyor-

*Bir kadının
küçüklüğünden
itibaren dansçı
olarak eğitim
görüldü. Ve sadece
tanrılara ve
mabeddeki din
adamlarına dans
edebilirdi.*

yın Deetman da gelmişti. Bana iltifatlarını sundu. Ben de ona; “ben sadece kültür taşıyıcısıym bir sonraki kuşaklara. Uyuşturucu satmıyorum, yanlış bir şey yapmıyorum. Neden bana üç yıldır izin belgesi verilmiyor?” dedim ve ondan sonra izin alabildim. Ayrıca yalnız yaşayan bir anneyim ve çocuğumun bakımıyla da ilgilenmek zorundaydım. Bütün bunların yanısıra kendi yaşadığım çevre insanların düşünce yapısıyla da savaşmak zorunda kaldım ve onlara yaptığım şeyin kötü bir iş olmadığını kanıtladım. Biz Hollanda, Belçika ve tüm Avrupa’nın tek büyük Bollywood film dans okulu muyuz? Filmlere dans edebilen tek Avrupalı okulumuz. Bir çok ünlü Hindistan’lı sanatçıyla çalıştım. Biz bu başarıyı seyircimize karşı olan saygımız ve yaşattığımız kalite sayesinde kazandık.

B abası, o çok küçük yaşta iken vefat etmiş, annesi ise, babasının ailesi tarafından kovulunca abi ve abla larını büyük abisinin yanına bırakıp kendisi ve küçük kardeşini alarak Hollanda’ya yerleşmiş. “Annem buraya hiç bir şey getirememiş. Ama bizi okuttu ve hayata çok iyi hazırladı” diyerek yaşamını özetleyen Hintli dansçı Sandhya Manniesing ile profesyonel olarak uğraştığı Hint dansları üzerine gerçekleştirdiğimiz söyleşide sorularımızı cevapladı.

• **Dans okulunuza nasıl kavuştunuz?**

Dans okulu Choreographer’in sahibiyim. 1999 yılında gerekli diplomalarımın büyük bir bölümünü Hindistan’da, bir kaçını da Hollanda’da aldım. Akabinde dans dersleri vermeye başladım kendi okulumda. 2000 yılında resmi olarak ders vermeye başladım. O zamanlar bizim okulumuz Bollywood, Den Haag’da dans dersleri veren ilk ve tek Hint okuluydu. 2003 yılında kendi dans stüdyoma kavuştum.

O dönemlerde bir çok dansçı, semt evleri, huzur evleri ve kantinlerde yoğun dans dersleri vermeye başlamıştı. Fakat profesyonelce yapmıyorlardı bu işi.

• **Hindistan kültüründe dansı nasıl anlatabilirsiniz?**

Klasik dansın çıkış merkezi Hindistan’dır. Yani klasik dans, o zamanlar bir mabet dansıymış. Bir kadın küçüklüğünden itibaren bir dansçı olarak eğitim görmüş ve sadece tanrılara ve mabeddeki din adamları için dans edebilirmiş. O zamanlar köylerden insanlar gelip onları seyredereklermiş. Ve ne kadar güzel bir şey olduğunu görüp anlatırlarmış. İngilizler Hindistan’a savaş açıp burayı ele geçirdiklerinde bu dansçı kızları mabetlerden alıp saraylarına yerleştirirler. Bundan sonra dans, çok kötü bir şey olarak kabul edilir halk tarafından. Çünkü erkeklerle dans etmek zorundaydılar ve hayat kadınları yapıldılar. Dans artık çok çirkin bir meslek olarak görülmüş. En sonunda bazı insanlar, mesela Ghoeroe Rukmini Dewi, (Ghoeroe; usta demek) mücadele ederek dansı tekrar kutsallaştırdı, saygınlık kazandırdı ve dans okulu açtı. Bu da Hindistanlıların bu dansı tekrar normal görmelerini sağladı.

1947 yıllarından sonra dans yine kendini kabul ettirmişti. Fakat Bollywood filmleri yüzünden burada yaşayan Hindistan’lı kadınlar, iç çamaşırını andıran çok açık seçik kıyafetler giyerek dansı kötülemeye başladılar. Bir de bakmışsınız bir kız 15-20 erkekle aynı anda dans ediyor filmde. Bunu gören aileler bunun yanlış olduğuna kanaat getiriyorlar. Ama biz dans okulumuzda dansı en güzel şekilde, olması gereken stille, kaliteli bir şekilde veriyoruz. Değer yargılarını göz ardı etmeden normları yükseltiyoruz.

• **Geleneksel dans dersleri de veriyor musunuz?**

Tabii ki.. Bollywood, Hindistan’ın tüm dans çeşitlerinin karışımı, harmanlanmasıdır. Ama biz bunun yanı sıra Indian klasik ve geleneksel danslarını da öğretiyoruz dansçılarımıza. Bunların yanı sıra kültür ağırlıklı dersler de veriyoruz. Mesela hareketlerin ve pozisyonların anlamları nedir? Hindistan’da bu dans pozisyonlarının anlamları, mitolojik hikayeleri mabetlerdeki heykellerle anlatılmaktadır.

Dans ve dersler konusunda şu da önemli bir konu; sürekli yenilenmek. Kendimi yeniliyorum ve her gün bir başka dans türü çıktığı için de bunları takip ediyorum, Hindistan’a gidip dersler alıyorum ve öyle dansçılara bu dansları öğretiyorum.

• **Danslarındaki hareketlerin ve sembollerinizin anlamını biraz açabilir misiniz?**

Evet, dansta her hareketin bir anlamı vardır. Eğer şarkının sözleri aşık olmuş bir kıza anlatıyorsa, dansçı el, kol, göz ve boyun hareketleriyle hikayeyi anlatırken ayak vuruşlarıyla da tempo tutar ayağında ki halhallerla. Zaten bizim dans okulumuzun adı da oradan gelmektedir. “Ghoenghroe Ki Pukar” yani dansın halhallerla çağrısı...

İlk sembol, Natraj Bu Şiva (Hindistan’da bir tanrı)’dır ve bunu hemen hemen her yerde görebilirsiniz. Onun bir pozisyonu şöyledir: Bir elini kaldırıp “korkma, ben buradayım”, öteki elini onun altında tersine geriye bir şeyi itekler gibi yapar. “Çünkü seni koruyacağım” der ve bir ayağını kaldırır. “Bütün kötülükleri ayağımla bir tekmeyle kovacağım” der.

“Korkma! Ben buradayım. Bütün

du bu tür sorunlar. Dans verdiğim yerlerde ısıtıcı ya da soba yoktu, çocuklar ceketleriyle dans etmek zorunda kalıyorlardı ama hep geliyorlardı. Bu sorunlardan kurtulmak istiyordum ama param yoktu. Kapı kapı dolaşıp bana yardım etmelerini istiyordum, ancak kimse ilgi göstermiyordu. Ayrıca ders verme iznim de yoktu. Bir gün Houtzaggerij’de küçük çocuk dansçılarımı gösteriye gitmiştim ve Den Haag Belediye Başkanı Sa-

Her köşede bir başka dans okulunun açılması, dans eğitimi alınmadan bu işin yapılması ve bunların kaliteyi kollamadıklarını görmem beni üzüyor. Bu da dansın kalitesinin azalması demektir. Saygınlığımı tekrar yitirmesi demektir ki bu bir sonra ki kuşaklara büyük zorluklar yaratacaktır.

B. Ulukan

Kadına dair

Songül Beyazgül

Kadınlar Ne İster?

Çarpıcı, heyecan verici, tartışma götürür ve oldukça ucu açık bir soruyu bu ayki yazımda ele almak istedim. Bu soruya bakış açısı, dünya görüşü, sosyal ve kültürel yapısı, cinsiyeti, dini inancı ve daha birçok aidiyetine göre herkesin kendine göre cevaplar aradığı ve verdiği bir gerçek. Ama herkesten çok kadınlar olarak cevaplarını aramız gereken bir soru olduğu da açık.

Her çağda ve dönemde kadınların ihtiyaç duyduğu şeyleri doğru tespit etmek adına birçok düşün insanı, devrimci kişilik, sanatçılar ve toplumun değişik kesimleri çaba içerisinde oldular. Önemli halkaları yakalayanlar olduğu gibi, cevapları yanlış yerlerde, kadınların ruh, beyin ve duygu dünyalarından uzakta arayanlar da oldu ve hala da bu sorun sürüyor. Gözden kaçırılan en temel halka ve en önemli konu, kadınların ne istediklerini kadınlar adına, ama kadınlığı bilmeden tespit etmeye çalışmak. Malesef erkek aklıyla kadınların ne istediğine cevap da değil, karar veren egemen zihniyetle örülü bir toplumsal yapı var. Bunun sonucunda da kadınlık büyük bir tehdit altında.

Kadınlar, hemen her kültürde ayrımcılığa uğrayan ve azınlık gibi yaşayan tek topluluktur. Egemen sistem baskısına karşı mücadele eden kadınlar hep olagelmışse de, sistem içileşerek, kendilerini içinde yaşadıkları düzene göre bir biçime koymaktan kurtulamayanlar da oldu. İstem ve taleplerini düzene göre biçimlendirdiler. Ekonomik ve sosyal açıdan güçlü bir erkek tarafından seçilmeyi, onu elinde tutabilmeyi güç ve güvence kaynağı olarak gördüler. Bazıları da kadınlığın en öznlü ve korunması gereken yanlarının kendilerini zayıf kıldıklarına inandıkları için bu duygularını bastırıp, rasyonel, katı savunma sistemleri oluşturdular. Böyle olunca erkek, artık onlar için elde edilmesi gereken değil, yenmeleri gereken bir rakip haline geldi. Sonuçta kadınlar da iktidarı ister, ona tapar hale geldiler. Ama onları bu istem ve taleplere iten de onların kadınlıkları değildi malesef. Kodlandıkları toplumsal yapı, cinsiyetçi zihniyetin onlarda yarattığı tahribatlardı.

Kişilikli ve özünü koruma kaygısı taşıyanların bu konudaki cevapları yalındır. Kadınlar sadece insan olmak isterler. Evet bunu isterler. Tek sorun, istemlerini dile getiriş biçimlerinin kendilerine has olması ve kendilerine ait bir lugatlarının olmasıdır. Bu lugatı da kadının dünyasına giremeyenlerin anlaması güçtür. Bu nedenle kadın, onun dünyasına yabancıların nazarında anlaşılmasız bir varlıktır. İşin ilginç erkekler hem onu bu kadar anlaşılmasız görürler, hem de kadınlığın da kitabını yazmaya kalkışır. İşte esas sorun burada başlar. Gerek fiziksel ve ruhsal doğaları gereği, gerekse tarihsel baskıların yan etkileri nedeniyle, kadınlar kesinlikle erkeklerden çok farklıdır. Bilimsel araştırmalar da kadınların anatomik yapıları, zeka şekillenmesi açısından erkeklerden farklı olduklarına işaret etmektedir.

Şu bilinmelidir ki, kadının istediği erkek gibi olmak, onun avantajlarına sahip olmak değildir. Tek istediği, toplum içinde herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmadan, şiddet, taciz, aşağılama görmeden, özel ilgi alanları ya da davranış biçimleri yüzünden kategorize edilmeden yaşayabilmektir. Kadına, cinselliğinin bir avantaj ya da dezavantaj gibi algılanmadığı, haliyle cinsel doğasını dilediğince keşfedebileceği bir hayat bugüne kadar da haramdır. Kadın, cinsel oluşumunu bir erk elde etme aracı, ya da bir lanet gibi görmeden, bedenini bir sermayeye dönüştürmeden insan gibi, kadın gibi, aşık gibi sevebilmek ister. Kadınlığının gereklerinden ve kadın kimliğinden feragat etmek zorunda kalmadan, bağımsızca yaşamak ister. Yargılanmadan, sorgulanmadan ihtiyaç duyduğu şeyleri tespit etmek ister.

Kadınlar ne istediklerini, kendi ışıklı zekalarıyla bulabilirler. Sadece insan olmak, insanken kadın olmak, kadınlığını ne toplumla, ne de kendisiyle kavga etmeden, dilediği gibi yaşamak işte o zaman mümkün olacaktır.

Her Kadın Bir Sanatçıdır

Sen balkı, bir türküyle siyasetten daha çok etkileyebilirsin. Yüzlerce kadını bir sanat eseriyle intihardan kurtarabilirsin.

Egemen sistemin insanlığı kendine yabancılaştıran kültürel yaratımları karşısında kadın sanatı, kendi özüne dönüştüren bir bakış açısını geliştirir. Kadının yaratmış olduğu bütün yaratımlar aslında sanatsaldır. Kadın, sanatsal bir varlıktır. Bu anlamıyla kadının doğası sanatı yansıtır. Kadının doğasında adalet, çeşitlik, doğallık olduğu için bunu kendi sanatına yansıtır. İnsanlara umut veren bir olguyu ortaya çıkarır kadın sanatı. İnsana değer veren, insanı yücelten bir sanattır.

Egemen zihniyete hizmet eden bir sanat vardır. Bu insanı yozlaştıran, insanlığı hiçe sayan bir sanattır. Kadın sanatı ise halka hitap eden, halkla bütünleşen, halkı yansıtan bir sanattır. İnsanlığa umut veren, insanlığı yücelten bir sanatı ortaya çıkarır.

Bugün özgürlük dağlarında mücadele eden gerilla kadın yoldaşlarımız var. En güzel sanat budur. Ama

bu, Kadın Özgürlük Hareketinde kültür sanat çalışmalarımıza yeterince yansımamıştır. Sanatı sadece bir şiir ya da müzikle ele alamayız. Devrimcilik bir sanattır. Yine bizlerin en büyük sanatı kendimizi yaratmaktır. Kendi kişiliklerimize karşı yürüttüğümüz savaşım sonucu ulaştığımız yaratımlardır. Erkek geriliğine ve geri kadına karşı yürütülen mücadele bir sanattır. Nerede olursak olalım kadınların hepsi birer sanatçıdır. En temelde insanı yaratmak bir sanat olduğundan ve kadın insanı yarattığından, her kadın bir sanatçıdır demek yanlış olmaz.

Kültür sanat çalışmalarında yaşadığımız şöyle bir zaf var: Bu çalışmayı kurum-sal olarak örgütledik. Bu anlamda toplumla bir bütünleşmeyi yaşamadık. Biraz daha kendi içine büzüşen, kurumlarda

sınırlı olan bir pozisyonda kaldık. Halkın kültürünü çok iyi yansıtan bir çalışma yürütmedik Bunun özelleştirisini verdik. Kendi özünden kopan bir sanat ve kültür bize ait olmaz. Bizim sanatımız özgür kadını yansıtmak zorundadır. Kürt analarını, Kürt kadınlarını, bunların yaşamış olduğu zorlukları yansıtmak zorundadır. Mesela kadın intiharlarını çok tartışıyoruz. Bu kadınların sorunlarını kendi sanatımızda yansıtmak

mak zorundayız. Neden kadın intihara gidiyor? Niye bunu doğru bir şekilde ele almayalım? Kürt kadınının intiharını, Kürt kadının ezilmişliğini bir sinemada işlersek, o sanat halka mal olur.

Sanat, insanın kendini en iyi ifade edebildiği dildir. Mesela Kürt kadını kendi yaşamının zorluklarını ağıtlarıyla yansıtıyor. Bizim sanatçılarımız bunların duygularını hissetmelidir. Eğer bir ananın yüreğini hissedemezse onun sanatını yapamaz. Mesela Diyarbakır'da Uğur Kaymaz vurularak öldürüldü. Bir çocuğu. Bizim sanatçımız buna ilişkin bir duygu yoğunluğu yaşamalıdır. Sanat, bunun için vardır. Sen bugün, bir müzikle, bir türküyle halkı siyasetten daha çok etkileyebilirsin. Yüzlerce kadını bir sanat eseriyle intihardan kurtarabilirsin.

Planlamalarımız açısından da özgün kadın gruplarını oluşturma hedefimiz var. Özgün olarak müzik alanında Koma Amara grubumuz var. Tiyatro, sinema gibi alanlarda da böyle gruplar yaratmak istiyoruz. Sadece kadınların yaratmış olduğu eserler var, fakat bunu biraz daha örgütlü kılmak gerekiyor. Albüm çalışmalarına dönük planlamalar var. Şu anda Ş. Sefkan okulunda bir özgün grubumuz var. Albüm çalışmaları olacak. Yine sinema ve tiyatro çalışmalarımız olacak.

Temel hedef, demokratik komünal kültürü yaratmaktır. Ortadoğu'da demokratik, komünal kültür ve sanatı geliştirerek ikinci bir Rönesans'ı yaratmak temel hedefimizdir. Bu temelde kültür sanat çalışmalarında hamlesel çıkış yapma amacımız var. Kadının rengi ve diliyle bunu yapacağız.

Dilan Malatya

Kadının Kaleminden

Pinar Sarp, avukat annesinden dinlediği gerçek bir dava hikayesini romanlaştırdığı ilk kitabı Benim Kasam Bacak Aram'da, matruşka biblolarına benzer bir yapı kuruyor: Hikayenin içine girdikçe işler daha da karışıyor, bir soru aydınlığa kavuşunca bir dolu yeni soru sökün ediyor.

Erdoğan'ın ağabeyi Turan öldüğünde, geriye çok sayıda gayrimenkulden oluşan bir miras bırakıyor, ama evlatlık edindiği Gonca bunları yok pahasına elden çıkarmaya başlıyor. Bunun üzerine Erdoğan, Murat'ı avukat olarak tutup mirastaki hakkını almaya çalışıyor. Murat konuyu destekçe ortaya inanılmaz bağlantılar ve şeytanca bir plan çıkıyor.

Benim Kasam Bacak Aram'ın yolu genelevlere, yetiştirme yurt-

Benim Kasam Bacak Aram

larına, belediye başkanlarına, köşe yazarlarına, hoyrat sevimlere, şiddete, tecavüzlere uğruyor. Kirli insanların kirli ilişkilerine ve buradan doğan yeni kirliliklere gözünü kırpmadan bakıyor. Herkesin hesap peşinde olduğu, herkesin birbirini "becermeye" çalıştığı bu dünyada temiz kalmak belki de mümkün değil.

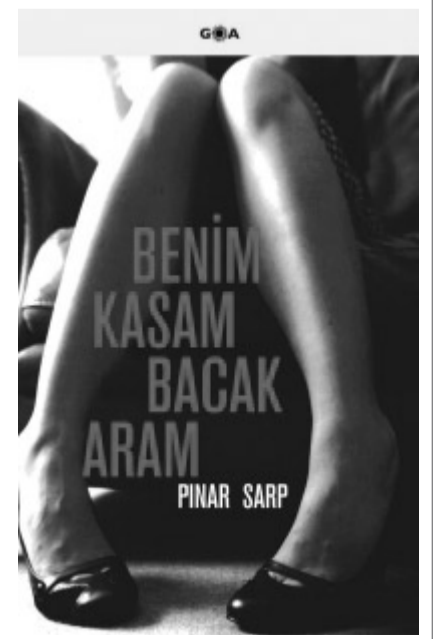
Belediye Başkanlarını sevmiş, güvenmiş, oy vermiş bir şehrin insanları neler düşünüyor?

Aşkı bulduğu anda, kimliğini kaybeden bir kadın neler hissediyor?

Çok okunan bir gazeteci, okurlarını yitirme kaygısını yenebiliyor mu?

Hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığını anlayamayacak yaşta çocukların hayatı nasıl etkileniyor?

Benim Kasam Bacak Aram, kazananı da, kaybedeni de belli olmayan bir davanın sorularına yanıt arıyor.

Örümceğin Hikayesi

Zeka Tanrıçası Athena, insanların yaptığı bütün sanatların ve işlerin bilhassa kadın parmaklarının yaptığı ince nakışların, işlemelerin, örmele- rin koruyucusu idi. Tanrıların kraliçesi Hera'nın gelinliğini nazik elleriyle o hazırlamıştı. Bu gibi işlerde çok ileri giden Yunan kadınları, sanatlarını Athena'yı çalışırken görerek öğrendiklerini ve onun öğütlerini dinlediklerini söyleyerek övünürlerdi.

te, oya yapmakta o kadar çok ileri gitmişti ki, arada sırada Zeus'un güzel kızları Nympha perileri bile ormandan, su başlarından ayrılarak onun sanatını seyre gelirlerdi. Bir gün bu periler ona:

-Bu kadar güzel sanatı, bu kadar hoş gergef işlemeyi sana Zeka Tanrıçası mı öğretti?" diye sordular.

O ise;

-Athena kim ki benimle boy ölçü- şebileceğini söylüyorsun? Ben bu işte herkesi, hat- ta Athena'yı bile geride bırakırım" dedi.

Athena bütün bunları işitiyordu. İhtiyar bir kadın şekline girerek Arakne'nin yanına geldi. Bitkin ve yorgun vücudunu bir bastona dayamış olduğu halde, bembeyaz saçlarını göstererek:

- Kızım,

dedi, ihtiyarlık insana yalnız keder ve üzüntü getirmez, tecrübe de getirir. Öğütlerimi yabana atma. Evet, sen sanatında çok ileri gitmiş, muvaffak ol-

muş bir kızsın. Sen herkesi, fani kadınları, kızları geçebilirsin, fakat bir Tanrıçanın kudreti her şeyin üstündedir. Kendini o kadar büyük görme.

- Ben gurura kapılmıyorum, kendimi büyük görmüyorum. Ben hakikati söylüyorum. İsterse Athena gelsin, ben onunla da müsabakaya girerim, dedi.

- İşte o geldi, diyerek zeka İlahesi, ihtiyar kadın şeklinden çıktı. Kendi ilahi kılığına girdi.

Bunun üzerine ikisi de yanyana oturarak gergef işlemeye başladılar. Birbirini yenme arzusu, her ikisine de yorgunluğunu unutturdu. Athena gergefte Olympos Dağı'nı ve Tanrıları işledi. Mağrur Lydia'lı güzel Tanrıların aşk maceralarından sahneler işliyordu. İki işleme bitince Athena, Arakne'nin el işinde hiçbir kusur bulamadı. Onun el işi kusursuz işlenmişti. Buna büsbütün kızdı ve onu kıskandı. Kızın işlediği parçayı eline aldı, buruşturdu, yırttı attı. Bu hareketten çok müteessir olan Arakne, kendini asmak istedi. Fakat Athena ona acıdı, talihini değiştirdi.

-Sen ölmeyeceksin, yaşayacaksın, fakat benimle boy ölçüştüğün için hayatın her zaman ağ üstünde asılı olarak geçecektir, dedi ve onu örümcek yaptı.

Evlerimizin köşelerinde gördüğü-

Fakat iyi kalpli ve barışçı Athena'nın kızarak kalp kırdığı ve intikam aldığı da olurdu. Derler ki Lydia'lı güzel bir kız olan Arakne gergef işlemek-

müz mahcup ve sessiz örümceğin güzel bir kız olduğunu düşünmek, ne kadar kalbe dokunur?!. Dikkat edilirse o, çirkinliğini bize göstermemek için bakımsız ve kuytu yerleri arar. Titiz kadınlar onun düşmanıdır. Belki onlar da onun için ona düşman kesilmişlerdir. Zavallı, zaten talihsizdir, güzel bir kızken biçimsiz bir böcek olmuştur. Ona dokunmayınız, hiç olmazsa gergefini işleyerek avunsun, üzüntüsünü unutsun.

Kıssadan hisse: Asla ve asla karşınızdakini hor görmeyiniz ve unutmayınız! İyi veya kötü herkesin bir hikayesi vardır! Önce dinleyelim!!!

Kukla Balon Yapımı

Malzemeler:

- * Orta büyüklükte bir adet balon
- * 2 su bardağı un
- * Küçük boy huni
- * Gazlı kalem
- * Yün, renkli ip
- * Yapıştırıcı

Yapılışı:

Önce bir yetişkin tarafından balon şişirilir ve yumuşatılır. Havası alındıktan sonra huni yardımıyla içine un doldurulur. Balon dolduğunda ağzı bağlanır. Böyle-

ce balon, oyun hamuru kıvamına gelmiş olur. Balon elle yoğularak değişik yüz biçimleri oluşturulur. Ardından gazlı kalemle ağız, burun ve gözler çizilir. Yün parçalarından saçlar yapılır.

Bu oyun eğitimsel bir değer taşıyor çocuklar. Boyama ve kesme faaliyetleri, küçük kaslarınızın etkili bir biçimde kullanılmasını sağlar.

Kesme, yapıştırma, bağlama etkinlikleri el-göz koordinasyonunuzun gelişmesini sağlar.

Bilmediklerimiz

- *Balıklar ve sürüngenler dış döllenne yaparlar. Dış döllenne de, mesela bir balık bir defada binlerce, hatta milyonlarca yumurta bırakabilir. Yalnız çevre şartları yüzünden bunlardan o kadar azı hayata gözlerini açabilir ki! Mesela morina adıyla bilinen bir balık, bir kerede 4-4.5 milyon yumurta bırakır. Yaklaşık 3-4 tanesi yumurtadan çıkıp suyla tanışır.
- * Aslan günde ortalama 19 saat uyur.
- * İlk hayvanat bahçesi bundan binlerce yıl önce Çin'de açıldı.
- * İnsanın tek bir tel saçı 85-90 gr. ağırlığı kopmadan taşır.
- * Kanımızın vücudumuzu dolaşması yalnızca 22-23 saniye sürüyor.
- * Dünyanın en gürültülü kuşu "ağlayan turna kuşudur". Bağınlarını kilometrelerce öteden duyabilirsiniz.
- * Denizatının erkeği doğum yapar.
- * Bir karınca yuvasına günde 2.400 böcek taşır.

Bilmece

- 1- Çıt çıt çalışır, kurulunca bağırsır.
- 2- Fırında pişer, mideye düşer.
- 3- Yedim yeşil bir külâh, ağzım yandı ah ah ah.
- 4- Ay var iken çıkarlar, güneş var iken kaçarlar.
- 5- Gökten yağar kar değil, ses çıkarır taş değil, yuvarlaktır top değil, bilin bakalım bu nedir?
- 6- Pişirirsen aş olur, pişirmezsen kuş olur.
- 7- Ufacık bir top, içini açtım bin top, yemeye doyamadım, ağzıma attım hop hop.
- 8- Gökte durur paslanmaz, suya düşer ıslanmaz.
- 9- Bulutlardan süzülür, inci gibi dizilir, çamur olur ezilir, bilin bakalım bu nedir?
- 10- Dumani tüter İsterse gider, balık değildir, denizde yüzer.

Cevaplar
1- Çalınan saat
2- Çekmek
3- Biber
4- Yıldızlar
5- Dolu
6- Yumurta
7- Nar
8- Güneş
9- Yağmur
10- Gemi

ÇOCUKLARRRR BENİ BOYAYINNNN!

Ne Kadar Kirletiyoruz?

24 saat süren Live Earth Konserleri yapıldı.
150 sanatçı, yedi kıtada sahne aldı.

Live Earth Konserleri amacına hizmet etti mi?

7 kıtada 24 saat içinde gerçekleştirilen 9 konserlik dizi, tüm dünyadaki izleyici grubuna, televizyon, radyo, İnternet ve kablosuz kanallar gibi tüm medya platformlarını kapsayan benzersiz bir küresel medya mimarisiyle ulaştı ve benzersiz bir enerji tüketimine de imza attı.

Konserler, Avustralya'nın Sydney kentinde Amerika'nın eski Başkan Yardımcısı Al Gore'un video aracılığıyla yayınlanan konuşmasıyla başladı.

Gore, Japonya'nın başkenti Tokyo'da yapılan konserde de bilgisayar aracılığıyla elde edilen görüntülerle müzikseverlere hitap etti. Gore, bütün dünyada 2 milyar kişinin konserleri televizyonlardan izlediğini söyledi.

Konserin Hamburg ayağında Shakira sahne aldı. Almanya'daki konserde ayrıca Enrique Iglesias ve Yusuf İslam şarkı söyledi.

Londra'daki konserde Genesis, Madonna, John Legend, The Black Eyed Peas ve Red Hot Chili Peppers sahne aldı.

Live Earth Konserleriyle küresel ısınmayla mücadele çalışmalarına dikkat çekilmek isteniyor.

Etkinlik kapsamında New York, Washington, Londra, Hamburg, Tokyo, Şangay, Johannesburg, Rio de Janeiro ve Sydney'de konserler düzenlendi. Bu konserlerden biri de İstanbul'da düzenlenecek ve canlı televizyon bağlantısıyla dünyanın birçok köşesinde izlenecekti. Ancak İstanbul konseri, "sponsor bulunamadığı" gerekçesiyle iptal edildi.

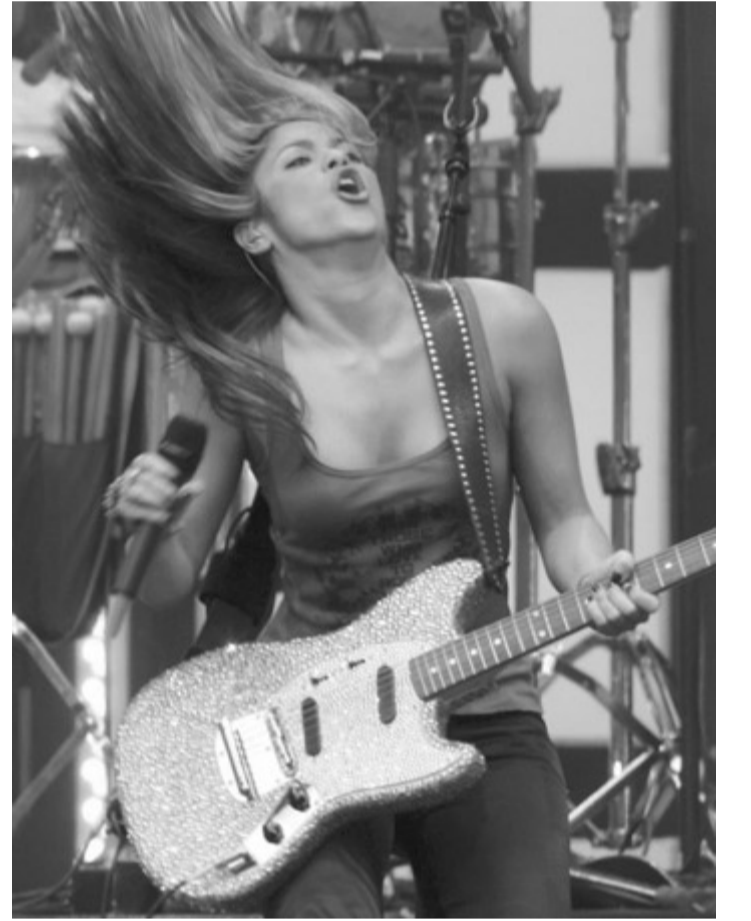
Live Earth Konserleri neyi amaçlıyordu?

Live Earth, bireyleri, kurumları ve hükümetleri küresel ısınmaya çözüm bulmak üzere harekete geçmeye yöneltmek için İklim Koruma İttifakı, İklim Grubu ve diğer uluslararası kuruluşlar tarafından yönetilen ve uzun yıllar sürececek bir kampanyanın başlangıcına damgasını vuruyor. ABD eski Başkan Yardımcısı Al Gore, bu İttifakın Başkanı ve Live Earth Ortağıdır.

Live Earth, tarihte yoksullukla mücadele için en büyük izleyici grubunu bir araya getiren Live 8 etkinliğinin Dünyada Sorumlu Prodüktörü Kevin Wall tarafından kuruldu. Wall, Live Earth hareketinin 7/7/07 tarihinden sonra da uzun süreli bir davranış değişikliği sağlaması için Al Gore ve İklim Koruma İttifakı ile ortaklık kurdu. ABD eski Başkan Yardımcısı Al Gore, küresel ısınma tehdidi ve çözümleriyle ilgili çok satan kitaplar arasında yer alan An Inconvenient Truth (Uygunuz Ger-

çek) kitabının yazarıdır; aynı konulu ve isimli film ise iki Akademi Ödülüne aday gösterildi.

Kampanyanın misyonu, bireylere tüketim alışkanlıklarını değiştirme gücü sağlamak, kuruluşları ve siyasi liderleri iklim kriziyle mücadeleye yönelik kesin tedbirler almaya motive etmektir. Verilmek istenen mesaj, herkesin, her yerde iklim krizini çözüme çağrısını cevaplayabileceğini ve bunu yapması gerektiğini vurgular. Live Earth konserlerinin böylesi büyük amaçları var iken, 24 saatte ne kadar enerji tüketimine yol açtıkları tartışılmayan, ele alınmayan ve amacın görünmeyen yönüne ne demeli?

Ekoses.com

Çölleşmenin Güneşle İlgisi Yokmuş!

Yayınlanan araştırmada, Güneş ışınlarının 1985'ten bu yana daha az etkili olduğu, ancak küresel sıcaklığın artmaya devam ettiği belirtildi.

Küresel ısınmanın Güneş ile bağlantılı olmadığı açıklandı. İngiliz ve İsviçreli bilim adamlarının son 11 yıl boyunca Güneş ışınlarının en dik ve en düşük geldiği dönemleri dikkate alarak yaptığı araştırma, küresel ısınmada insan parmağının olduğundan şüphe duyanların şüphelerini azaltacak nitelikte. Çünkü araştırma sonucunda Güneş'in sanayi devriminden önce iklim üzerinde etkili olduğu, ancak son 20 yıldır Güneş'te, küresel ısınmadaki artışın açıklanabilmesi için gerekli olan, Dünya'nın iklimine etkisi olabilecek tüm eğilimlerin aksi yönde ilerlediği ortaya çıktı.

İngiliz Rutherford Appleton Laboratuvarı'ndan Mike Lockwood ve İsviçre'nin Dünya Radyasyon Merkezi'nden Claus Froehlich'in yaptığı, İngiliz "Proceedings of the Royal Society" dergisinde yayınlanan araştırmada, Güneş ışınlarının 1985'ten bu yana

daha az etkili olduğu, ancak küresel sıcaklığın artmaya devam ettiği belirtildi.

BM Hükümetlerarası İklim Değişikliği Uzmanlar Grubu tarafından onaylanan "İklim Değişikliği 2007" raporunda, son gözlemlenen iklim de-

ğişiklikleri insanların neden olduğu sera gazı salınımlarına dayandırılabilirliği vurgulanmıştı. Raporda, 1900 yılından bu yana ortalama küresel sıcaklığın 0,8 derece, deniz suyu seviyesinin ise 10-20 santimetre artış gösterdiği, mevcut ortalama küresel sıcaklığın 2 santigrat dereceden fazla yükselmesi halinde birçok bitki ve hayvan türünün yok olacağına dikkat çekilmişti.

Haber Merkezi

Dr. İlhan Diken

Aile İçi Şiddet

dan genel anlamıyla şiddetin, özel anlamıyla ise aile içi şiddetin nedenlerini, biyolojik nedenler, psikolojik nedenler ve sosyal nedenler olmak üzere üç ana başlık altında toplamak mümkündür. Biyolojik nedenler arasında,

ma, duygusal cevapların kaybı, sosyal ilişkilerin bozulması gibi belirtilerle ortaya çıkan şizofreni ve bunun özel bir çeşidi olan şüphe, kıskançlık, kendini beğenmişlik gibi duyguların ön plana çıktığı paranoid şizofreni diye

Kişilerin beslenme ve bakım ihtiyaçlarını karşılayan, güven duygusu veren, beden ve akıl sağlığını koruyan ve geliştiren bir birim olması gereken aile, çoğu kez her çeşit şiddetin beslendiği ve uygulandığı tek odak olmaktadır

Şiddet, insanların bedensel veya ruhsal açıdan zarar görmesine, yaralanmasına ve sakat kalmasına neden olan bireysel veya toplu hareketlerin tümüdür. Aile içi şiddet ise, bu tür bir hareketin aile içinde gerçekleşmesi durumunu ifade eder. Aile içi şiddet büyük oranda kadına ve çocuklara yöneliktir ve bu şiddeti gerçekleştiren kişi de erkektir. Psikolojik vakalar tarafından bildirilen fiziksel ve cinsel şiddet eylemlerinin % 90'ı aile bireyleri tarafından yapılmıştır. Çocuğun ruhsal ve bedensel bütünlüğünü bozucu davranışların tümü ise çocuk istismarı olarak tanımlanmaktadır.

Şiddet nedenleri çok çeşitli ve karmaşıktır. Kolay anlaşılabilmesi açısından

erkeklik hormonlarının etkisi, şizofreni, paranoid şizofreni gibi bazı akıl hastalıkları ile anti sosyal kişilik bozukluğu gibi bazı ruhsal bozukluklar sayılabilir. Saldırgan, yani şiddeti uygulayan aile bireylerinin büyük oranlarda erkek oluşu ve bu saldırgan davranışların ilerleyen yaşla birlikte azalmaya başlaması, erkeklik hormonlarının şiddet davranışında etkili olduğunu düşündürmektedir. Hezeyanlar, halüsinasyonlar, gerçeklikten uzaklaş-

adlandırılan akıl hastalıkları da biyolojik nedenler arasındadır. Sorumsuz, tepkici ve düşüncesiz hareket etme, vicdansızca ve suç niteliğinde davranışlar gösterme ve bunlardan hoşlanma biçimindeki tutumların görüldüğü anti sosyal kişilik bozuklukları da şiddetin biyolojik nedenlerindedir.

Şiddet uygulayan çoğu eş, aile birliğinin ilk dönemlerinde bunu uygulamaz. Ne zaman arada derin ruhsal bağlar kurulmaya başlar, işte o zaman şiddet eğilimleri kendini gösterir. İlk şiddet atağı, şiddete uğrayan eş için bir sürpriz olur ve hiç bir şekilde şiddet eğilimi olarak yorumlanmaz. Ancak gerçek, şiddetin doğasının zaman içinde artmaya meyilli olduğudur. İlk yaralanmalar hafif ve önemsiz olarak

kabul edilir ve şiddete uğrayan eş, şiddeti uygulayan eşin kendisine zarar verme kastı taşımadığına inanır. Eşine karşı duygularında önemli bir değişiklik olmaz. Ancak şiddetin boyutu ilerlediğinde, şiddete uğrayan eşin duygusal bağı giderek zayıflar, fakat eşini terk etmesi durumunda daha büyük bir şiddet atağı ile karşılaşma korkusu artar. Buna sosyal kurumlardan destek alamama endişesi de eklenince, şiddete maruz kalan eş, yıkıcı bir evlilik tuzağı içinde kendisini hapsedilmiş bulur. Şiddeti uygulayan kişiler, uyguladıkları bu şiddet karşısında elde edecekleri kazancın, şiddetin maliyetinden daha fazla olduğunu düşünürlerse, şiddeti uygulamaya devam ederler. Erkekler niçin kadınları döverler? Çünkü bunu yapabilirler... Erkekler için eşlerini dövmenin kazançları; duygusal baskıları ortadan kaldırmak, hayal kırıklıkları için bir çıkış yolu bulmak ve kendi isteklerinin gerçekleşmesini garanti altına almaktır. Buna karşılık maliyet oldukça düşüktür çünkü.

Şiddet uygulama, öğrenilebilen bir davranıştır. En önemli öğrenme kaynağı ise, şiddeti uygulayan kişinin kendi ailesidir. Çocukluk ve gençlik dönemlerinde, aile içi şiddetin uygulandığı bir ortamda yetişenlerin şiddet gösterme eğilimine sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca şiddetin toplum tarafından paylaşılan bir değer yargısı olarak kabul edilmesi ve kuşaktan kuşağa aktarılması da sosyal bir neden olarak kabul edilmektedir.

Zayıflama Çayları Karaciğeri Vuruyor

Zayıflama çaylarında bulunan alkaloid adlı kimyasalların, akut hepatit başta olmak üzere hızlı seyirli ve ölümcül sarılık ve siroz gibi ciddi karaciğer hastalıklarına neden olduğu belirtildi.

Uzmanların belirttiğine göre, son dönemlerde sıkça tüketilen zayıflama çayları, özellikle yüksek dozlarda alındığında vücutta birikiyor, çayların içindeki alkaloid kimyasalı da karaciğer hücrelerine ciddi zararlar veriyor.

Uzun vadede sürekli kullanılırsa karaciğer toplardamarlarında hasar yapıp siroza bile neden olabiliyor.

Adaçayı Ve İhlamur Rahatlıkla İçilebilir

Zayıflama çaylarının karaciğer hücreleri üzerindeki zararlı etkisiyle ilgili bilginin, diğer bitki çayları için de geçerli olup olmadığı konusunda ise "Bütün bitkisel çayların zararlı olduğunu söylemek mümkün değil. Çünkü bu ürünlerle ilgili çok fazla kontrollü ve tıbbi çalışma henüz yok. Ancak bazı bitki çayları açıkta ve çok ucuza satılıyor. En azından bu ürünlere itibar edilmemeli. Bütün dünyada satılan ve zararı görülmemiş ada çayı, ihlamur gibi çayların tüketilmesinde hiçbir sakınca yok" denilmektedir.

Zayıflamak İçin Çay İçmek Doğru Değil

Uzmanlara göre, daha kaliteli bir yaşam için tüketilen bu ürünleri kullanırken sağlık üzerindeki etkilerinin farkında olmak büyük önem taşıyor. Zayıflamak için çay tüketmemek gerekiyor. Çünkü bunların içinde diüretik denilen idrar söktürücüler var. Bunlar vücudun daha çok suyunu atıyor. Oysa ki insan bol su içse aynı etkiyi sağlar ve daha sağlıklı olur. Yani tüketici, bu çayların bazı riskleri yanında getirebildiğini ve karaciğerlerinde akut ya da kalıcı hasar bırakacağını bilmeli.

Haber Merkezi

Bitkisel zayıflama çaylarının yan etkileri ile ilgili vaka ve rapor bildirimlerinden yararlandıklarını ifade eden doktorlar, bu çayların siroza bile yol açabileceğini belirtiyorlar. "Özellikle Çin ve Jamaika'dan elde edilen özel çaylar, karaciğer hücresinde akut hepatite, dolayısıyla karaciğer hücresinde yoğun hasara neden oluyor.

Pratik Öneriler

Karnabahar pişirirken eve yayılan kokudan kurtulmak için pişirme suyuna bir parça tuz ve iki kaşık sirke ilave edip, suyun üzerinde köpük oluşumunu bekledikten sonra içine sebzeleri atmaya deneyin. Evi saran kötü kokudan eser kalmadığını göreceksiniz.

Mantar sote pişirirken tencerenin kapağını açık bırakırsanız, hem mantarların su koyuvermesini hem de kararmasını önlersiniz.

Kesik limonu nasıl saklarsınız? Küçük bir tabağa toz şeker serpin, kesik tarafi şekerin üzerine gelecek şekilde koyun iki hafta limon kurumadan saklanır.

Ampülün üzerine biraz parfümünüzden sıkınız. Yakıldığında mis gibi kokar odanız.

Patates haşlarken, haşlama suyunun içine bir kaşık margarin koyun patateslerin vitaminlerini kaybetmemiş olursunuz. Aynı zamanda patatesler daha çabuk pişer.

Boya kokusunu gidermek için iki büyük baş soğanı soyup ikiye bölün, suyun içine atın. Bunu da kokulu odaya koyun.

Mangal ızgaranızı temizlemek zordur: İlikken cam sille temizleyin veya ılıkken nemli gazete kağıdına sarın bir müddet sonra sertleşmiş artıkların yumuşadığını göreceksiniz.

Yemek tarifleri

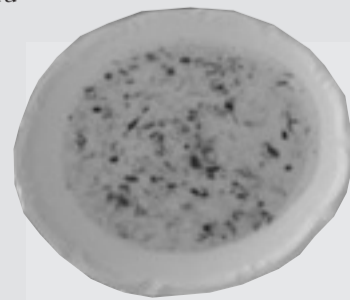
Bal Tatlısı

Malzemeler:

- 1 adet deveci armudu
- 1 adet muz
- 2 çorba kaşığı keçi-boynuzu pekmezi
- 2 çorba kaşığı bal
- 1/4 paket vanilya
- 2 kaşık süt
- 4 adet badem içi
- 6 adet fındık
- 4 kuru kayısı
- 2 adet kuru incir

Hazırlanışı:

Armut bir cam kabın içine rendelenir. Parçalara ayrılmış muz da kaba ilave edilerek bir çatal ile karışım ezilir. Pekmez ve bal da ilave edilerek karışım tekrar karıştırılır. Ilıtılmış süte

karıştırılmış vanilya da karışıma dökülür. İyice karıştırılan karışımın üzerine ince kıyılmış kuru kayısı ve kuru incir serpiştirilir. Ayrıca dövülmüş fındık ve badem de dökülür. Bir bardak üzüm suyu ile servis yapılır..

Afiyet olsun!

Doğal Olan Güzeldir

Süjin
Xanim

Sevgili biricik okurlarım, aşamak kadar güzel bir duygu yok, derim. Duygularımızın ifadelerine bürünmesi pek çok kıymetlidir. Peki, yaşamı çekici kılan ve hayranlık uyandıran olgulardan bir tanesi nedir sizlerce? Elbette ki güzellik derim bu sorunun cevabına. Güzellik bir sanat olgusudur. Biz kadınlar sürekli güzel ve çekici olmak isteriz. Ayrıca bunun üzerine o kadar kafa yoruyoruz ki, etrafımızı bile göremez oluruz bazı zamanlarda. Yalnız kimilerimiz güzellik ile doğallık arasındaki köprüyü dinamitleriz. Unutulmamalıdır ki kadınlar doğallıklarıyla güzeldirler.

Bazı kadınlarımız güzellik adına bir ton makyaj yaparak sanki badana yapar gibi doğallıklarını yitirirler. Her şeyin bir ölçüsü vardır sevgili kızlar. Ölçüyü sakın kaçırmayın. Aşırılık denen illetin tel örgüleri oranıza buranı-

za batar, karışmam valla... Geçenlerde sokakta yürürken etrafıma bir göz atayım dedim. Eee... Bendeniz yeni keşifler yapmazsam, ayrıca batmazsam doğam gereği dayanmam doğrusu. Her neyse... Beni bırakalım da sizlere gelelim. Nerde kalmıştım? Dışarıda gördüğüm kadın manzaralarından size bahsediyordum.. Etrafımda çok güzel ve şık hanımıcıklara rastladım. Renklerin ahengi, uyumlu kıyafetler ve sade hafif makyajlarıyla bu kızlarımız etraflarına pozitif enerji ve yaşam heyecanı yayıyorlardı adeta. Bu hanımıcıklar sadece kendileri için güzel olmayı seçen ve kendine yakışanı tercih ederek kendilerini birilerine beğendirme kompleksini aşmış olan, kendinden emin kadınlardı..

Tam bu sırada gözüm bir genç kız grubuna takıldı, inanın tüylerim ürperdi bir anda ayol... Bu kızlarımıza hortlak kızlar grubu demeden geçemeyeceğim.

Simsiyah dudaklar, koca bir binayı andıran yüksek dev gibi topuklar, öcüne benzeyen gözler, göbük ve kalça her şey meydana! Adına da moda diyorlar. Bu kızlarımız ne yazık ki halen fark etmemiş olacaklar ki moda de-

nen şey, insanın kendisine yakışır olanı tercihte ustalaşmasından başka bir şey değil... Hayalet görür gibi oldum dedim ya, güzellikten eser kalmamıştı. Bu hortlak kızlar; "Ay, ben herkesten gü-

zelim, erkekler bayılır bana, en dikkat çekici olan benim" derler üstelik. Bana göre kendisi olmaktan çıkmış, çirkinleşmiş cilalı yaratıklar, kurulmuş tuzak misali dikkatli olmayı çağırırlar.

Sevgili kızlar, biricik hayallerinizde beyaz atlı prensler vardır. Ayrıca beyaz atlı prensler uğruna zavallı aynaları çatırdatırsınız. "Ayyy yok şuram, yok buram" deyip farkına varmadan hortlak bir suratı güzel bulursunuz. Kendimizle yüzleşmekten neden bu kadar korkuyoruz, şaşırıyorum doğrusu!..

İsterseniz bir örnek daha vereyim ki kafanıza daaank! etsin. Mesela gece, miting ve festivallerde WC kısmına girdiğimde biricik kızlarımızı aynalara kapışırken bulurum. Amaç güzeller güzeli olmak. Sonunda bir gün atıldım "Burası ihtiyaç yeri, badana yapma yeri değil ayool!" dedim. Kızlar hep bir ağızdan: "Heval, makyajımızı tazeliyoruz. Ne var bunda? Güzellik taze olmalı, gıcır gıcır olmalıyız" demezler mi! "Ayol buraya festivali seyretmek için gelinir, tonlarca badana yapmak için değil" dedim. Kızlar havalardan memnun bir şekilde orali bile olmadılar.

Güzellik adına badana yapmak kusurağı örtbas etmez, bunda anlaşılacak ne var ayool! Ayrıca yağmur yağdığında bir ton boyanız aktığında

ortaya kusurlarınız çıkmakla kalmaz hortlak misali maskeniz düşer yüzünüzden. Bakın kızlar, güzellik bir sanat işidir. Anlayacağınız badana işi değildir. Zaman altın değerindedir. Vaktinizi boşa tüketmeyin e mi?

Bendeniz olarak isterseniz naçizane önerilerimi sıralayayım bir bir.

Öncelikli olarak kendiniz olmalısınız. Bendenizce her stil kendine göre farklılık arz eder. Bakın "makyaj yapmayın, süslenip püslenmeyin" demiyorum. Özel hayatınıza karışacak değilim ayol! Yalnız güzel olmanın sırrı da aslında son derece basit. Doğallığımızı köreltmeyelim. Güzelliklerimizi keşfedelim, amaaaa cilalayarak saklamayalım karanlıklar dünyasına. Salt dikkat çekmek için sınırları deşmek yerine, güzel olan her şeyi kendi doğallığına bırakalım ki yaşam bulsunlar, ne dersiniz?

Yorumlarınızı bekliyor, gözlerinizden öpüyorum. Sevgilerimle...

sujin_xanim@hotmail.fr

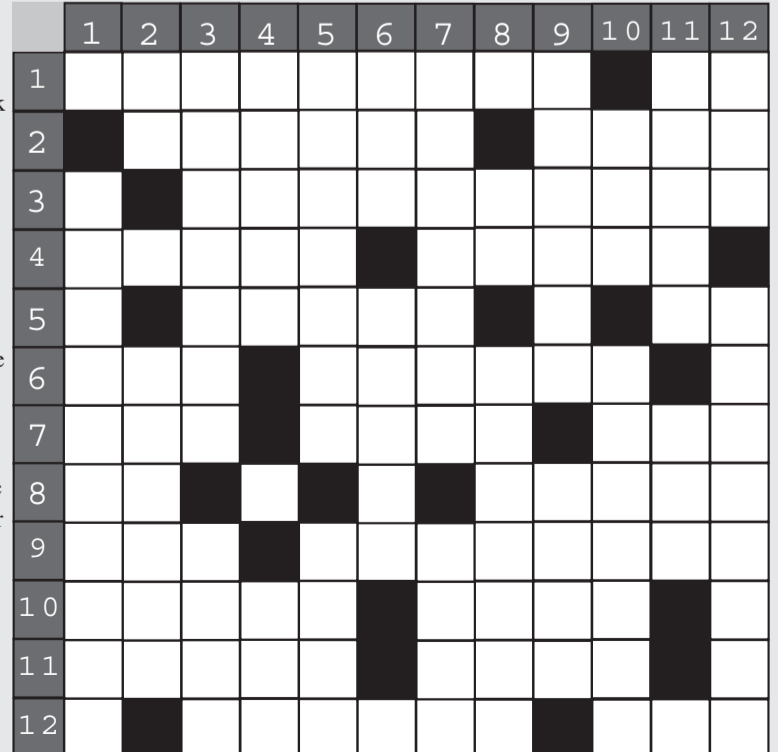
bulmaca

Soldan Sağa

1- MÖ. 30. yüzyılda Ağustos ayında intihar ederek ölen Mısır Kraliçesi / ilave 2- bir dilin ses imlerinin tümü, abece / kabul eden, benimseyen, uygun bulan 3- kimsenin bilmediği gizli yönleri bulunan 4- bir peygambere inanıp onun yolunu seçen kimselerin tümü / bir erkek ismi 5- budunsal / rütbesiz asker 6- "burun" kelimesindeki ünsüzler / Kuzey Kutbunda yaşayan bir insan topluluğu 7- top oyunlarında topun oyun alanının dışına çıkması / bir topluluğun başında bulunan kimse / bir mevsim 8- bir şaşma ünlemi / potasyumun simgesi / yücelme, yükselme 9- kromozomların yapısında bulunan bir gen / ölçüsüne tam olarak uyma hali 10- Türkiye'de bir il / ... Watson soyadlı 2002 yılında çevrilen "Harry Potter ve Sırlar Odası" filminde iyi bir oyunculuk çıkaran ve 2003'te "Best Performance by a Youth in a Lead or Supporting Role - Female" ödülünü almaya hak kazanan genç İngiliz kadın oyuncu 11- dişi geyik / ... Revivo soyadlı geçtiğimiz yıllarda Fenerbahçe takımında da oynayan ünlü İsraili emekli futbol oyuncusu 12- dağ kirlangıcı / ceylan

Yukarıdan Aşağıya:

1- 2 Ağustos 1999 tarihinde PKK'nin ateşkes ilanıyla birlikte barış girişiminin bir adımı olarak güçlerini kuzeyden çekmesi vesilesiyle bunu geleneksel olarak kutladığı bir gün 2- bir nota / Orta Afrika'da Büyük Göller Bölgesi'nde yer alan bir ülke 3- kimyasal çözümlenme yoluyla ayrıştırılmayan ya da birleşimle elde edilemeyen madde / İsviçre'de bir ırnak 4- kalıp izlerini ilkin kauçuğa, ondan da kağıda geçirmeye dayanan çift kopyalı baskı yöntemi / Türkiye'de Ortadoğu ve Merkezi Asya ülkelerinde tüketim malları ticaretiyle uğraşan bir Şirketler Grubu 5- birlikte dans edilen kimse / bir siva aracı 6- kalın bir tür kumaş / Hristiyan 7- gelişme, ilerleme, yükselme / Kürtçe'de "sel" 8- bir seslenme sözü / kullanma 9- Hollanda'da bir şehir / halk dilinde amca 10- Moğol kağanları devrinden itibaren kullanılan ve zamanla Türkçeleşen bir ünvan / vakit kazanmak için aldatmak 11- Çanakkale'nin bir ilçesi / ulu, yüce 12- dişi çocuk, erden / riskli.

Hazırlayan: Sozdar Dersim

Yaşamdan Kesitler

Selma Koçiva

İmece-I

Bugün erkenden uyandım. Önemli bir gün olacaktı bu sonbahar günü. Didinana'nın imecesi vardı. Hava biraz rüzgârlıydı. Yapraklar rüzgârda sürükleniyordu. Kadınlar bu serin sonbahar gününde odun taşıyacaklardı Muxudoni Ona'dan.

Sabah kahvaltısında Didinana sıcak mısır ekmeğini süte doğrayıp koydu siniye. Bu kadar güzel kahvaltı olamazdı. Açlıktan çıkmış gibi yedim mcacelaşxveriye.

Sabahın erken saatinde ilk gelen Reyhan Abla'ydı. Reyhan Abla, Fadu Xala'nın kızıydı. Xaliüana'daki Nezire Xala'nın da geliniydi. Çocukluğumda en çok sevdiğim ablalardan biriydi. Reyhan Abla sabah uykusunu aşmaya çalışırken takıldı bana. Yine o sözlümle olan meseleyi açmıştı. Dayımın oğluna beşik kertmesi ile sözlüydüm. Bu işe pek gönüllü olmadığımı, sözü bozduğumu duymuşlardı. Kızıyordu bana Reyhan Abla. 'Ondan iyi genç mi bulacaksınız' diye takılıyordu.

"Eksalefe (kuzen) ile evlenilmez" desem de bana kimse aldırılmıyordu. Sonuçta bir yıl önce bozmuşum sözü. Dayımın oğlunu da annem tarafından dedemi ööoli ðaou'yu da kırmıştım. Üstelik babam ve annem de üzülmişlerdi. Yine de benim dediğim olmuştu. Evlenmeyip okuyacaktım. Reyhan Abla'nın hisimden kurtulmam için Firdane Abla'nın gelmesi gerekti.

Firdane Abla Didinana'nın avlusuna geldi ve ben rahatladım. Reyhan Abla ile lafa dalmışlardı. İmeceye Güler Abla Xokvati'den bir kaç kişi getirdi. Daha kimler yoktu ki Didinana'nın imecesinde!.. Heva Xala'nın Melayeti, Asim amcaların Aysel'i, Şefü-i Meyrem'i, Besimi Nusa, Rifeüi Çili, Seferi avladan bir kaç kişi. Nafiye Abla, Cabiri Nusape...

Muxudoni'den odun getirmeye başladılar. Her gelişlerinde avluda biraz dinleniyorlardı. Arada soğuk suların içip, iplerini bellerine bağlayıp yola koyuluyorlardı. Dillerinde bu diyarlarda söylenen yillanmış maniler, ne kadar güzel insanlardı. İmecelerimiz köyün işini hafifleten ortak işlerdir. Yardımlaşma dayanışma bu imecelerde yaşanır. Özellikle yaşlı kadınlar imece usulu ile işlerini gördürürlerdi.

Tüm gün Didinana'nın yanında onun yemek yapmasını izledim. Kadınlar avluya dolduklarında onlara güğümle soğuk su dağıttım. Sohbetlerine ortak oldum. İçimde yıllardır bu topraklardan ayrılmamışım gibi bir his vardı. Onlarla neşelenip onlarla güldüm. Özellikle iki arkadaşım Aysel ile Meryem'in sohbetini kesemediğim için yük taşımadan boş boş yanlarında yürüdüm. Onlarla birlikte gidip geldim. Çocukluk arkadaşlarının sohbetine doyamıyordum. İkiside nişanlıydı. Aysel, Turgay adındaki kuzenimle evlenecekti. Meryem ise halasının oğlu Amed'i Osmani ile evlenecekti.

devam edecek...

Özlenen Yaşama Yolculuk

Bir saattir orada, o mavi dünyaya bakıp düşünüyordum. Kaşlarını çatmış, üşüyen ellerini parkesinin cebinden sadece sigara içmek için çıkarıyor, atkısını iyice dolamış boynuna, ama ne ilginçtir ki yağmur damlaları hızlanmasına rağmen şemsiyesini açma gereği duymamıştı. Denize düşen su damlalarının oluşturduğu, bazen aynı anda oluşan yüzlerce halkayı izliyordu. Onun o günkü görüntüsünü hiç unutamıyorum. Bir de bana sorduğu ilk soruyu. Hani insanlar genelde neler yaptığını, nereye gittiğini, ya da söz konusu iki kadınsa alışveriş sohbetleriyle ilgili soruları tercih ederler. O ise, "Neden bu deniz kadar canlı bir yaşam yok insanları yarattığı okyanusta? diye sormuştu. Ona göre koskoca şehirde yaşayan tek şey denizdi. Daha doğrusu yaşamı bulduğu tek yer denizdi. Onun dışında yaşamı bir mecburiyetten ibaretti. Aslında hep görev ve sorumluluklarının bilincinde hareket etmiş, kendisi için yapması gerekenlere gelince de hep ertelemişti, çocukken oyun oynamayı ertelediği gibi... Daha doğrusu ona erteletildiği gibi şimdi de gençliğini ertelemek, birileri tarafından ertelenmesine izin vermek istemiyordu. Artık yaşamını önce kendisi, kendi doğruları ve arayışları peşinde yaşamak istiyordu. Peki, ama nasıl?"

Bu kızı gördüğümde aklıma ilk gelen hüznü olmuştu. Gözlerinde nereden geldiği, nereden kaynaklandığı pek belli olmayan, aslında güldüğünde bile hep bir köşede duran o hüznü... Onu hiç terk etmeyen, nasıl büyüdüğünün tek göstergesiymiş gibi hep orada, o gözlerin derinliklerinde dururdu. Doğduğu mevsim gibiydi yani. Sonbahar gibi...

Adına Şükran demişler. Doğduğunda şükretmişler Allah'a. 'Şükredelim ki tanrı gücünmesin, en azından bundan sonra bize bir erkek çocuk bağışlasın' diye şükretmişti annesi ve babası. Yoksa "şükürler olsun! Çok sağlıklı bir çocuğumuz daha oldu" diye değil. Ne hikmetse gerçekten ondan sonra bir erkek kardeşi doğmuştu. Allah bu teşekkürü biraz geç mükâfatlandırmıştı ama olsun, geç alınmıştı ya ona bakmalı. "Ben sanki bu ufaklık doğsun diye gelmeliymişim. İşte geldi artık bana gerek yok" demişti bir sohbetimizde.

Ne demek istemişti, şimdi daha iyi anlıyorum. O çekip uzaklara, kendi yaşamını yaratmaya gittiğinde daha iyi anladım ne demek istediğini. Artık burada, sadece denizin canlı olduğu ve geri kalan yaşamda nefes almanın ötesine geçilmediği bu çok sevdiği şehirde kalmanın bir gereği yoktu. Burada doğduğundan beri gereklilikler ne gerektiriyorsa onu yapmış, kendi gereksinimlerini bir kenara bırakmıştı. Hoş, kimse de sormamış, merak etmemişti zaten. Bir genç kadının neler isteyebileceğini, neler hayal edebileceğini hiç kimse tahmin edememişti. Yıllarca birlikte yaşadığı, O'nu büyüten, O'nu eğitenler bile tanıyamamıştı O'nu. Onunla yaşayanlar sadece gereklilikleri yerine getiren akıllı kızlarını tanımışlardı. Onun içinde yaşayan deli dolu özgürlük tutkusuyla kendini var eden,

kahrolası gerekliliklerden bir an önce uzaklaşmak için can atan, bir an önce ertelediği çocukluğunu da alarak gitmek isteyen bu genç kadını hiç tanımamış, hiç görmemişlerdi. Çünkü iplerini koparacağı ana kadar saklamıştı içinde yaşadığı çocuğu. Kimse kendisine yapılan muameleyi içindeki çocuğa da yapmasın diye, gereklilikleri ve adam akıllı yaşamayı, yaşamı özleyen çocuğa da dayatmasın diye saklamış, saklanmıştı. Onu korumalı ve kadın akıllı büyütmeliydi. Bunun için bir yer, bir zaman, bir yaşam felsefesi bulmalıydı.

Nasıl bir yaşam felsefesi ya da nasıl bir toplumsal yapı genç kadının dünyasını sınırlamadan yaşamasına müsamaha gösterebilirdi ki? Onun gençlik enerjisini kendi çıkarları için tüketmeyecek, O'nun kadın olarak yaratıcılığını onun aleyhine kullanmayacak bir sistem var mıydı? Böyle bir yaşam bulmalıydı, bulamasa da yaratmalıydı. Yoksa hiç yaşanmamış sayacaktı burada geçen ömrünü. Yoksa hep içindeki yaşam özlemiyle kalacaktı.

Şimdi bunu yarattığına inanıyor. Onu uzun süredir görmedim ama artık yaşamı hissederek yaşadığını biliyorum. O izlediği deniz kadar canlı ve mavi bir okyanusa doğru yol aldı. Gerillanın manevi dünyasını tanıdı ve orada yaşadığını hissetti. Sadece maddi üretim için değil, esas manevi üretim için çabalayan insanların yarattığı, apayrı, hiçbir ülkeye benzemeyen, dünyanın en modern ülkelerinde bile bulamayacağı bir toplumsallıkla tanıştı. Bir mektubunda, dağlarda yaşamın her şeyden önce hislerden başladığını, manevi üretimin maddi üretimden çok daha zor, ama çok daha kalıcı olduğunu söylemişti. Doğrusu böyle bir mektup arkadaşım olduğu için kendimi şanslı hissediyordum. Geçenlerde elime ulaşan mektubundan bir alıntıyı sizinle de paylaşmak istiyordum:

**"Söyle neredeyim ben?
Hangi kuyunun dibinde,
Hangi bulutun üzerinde..."**

Kendini tanımlamak, anlamlandırmak ve sonra da bulunduğu yeri fark etmek için verdiğimiz onca emek ve çaba sonucunda elimizde avucumuzda kocaman soru işaretleri kalıyor.

Duyularının, hislerinin sesine uzak durdukça kimse yolunu bulamaz. Onları basturmakla ya da susturmakla insanın eline geçen tek şey ömrünü fakirleştirmek olmuştur.

Mesela "sus yüreğim!" diyen insanlar çoktur. Hatta bunu söyleyemeyenimiz neredeyse yok. Ama hiç "sus aklım!" diyenlerimiz olmuyor. Durup bir düşünelim, ne zaman aklımızın tehlikeli gidişatına dur dedik? Tam tersine, aklı konuşturmak için önünü sonuna kadar açarız, ama yüreğimizin konuşmasına katlanamayız.

Hep aklımızı besleyip durduk. Onu yücelttik, güçlendirdik, sonra da yararlı gördüğümüz yaşamsal ihtiyaçlarda bunu kullandık. Bu yaptığımızın manevi anlamda bir faydası olduğuna rastlamadım hiç. Çünkü insanlık maneviyatı da, duyguları da aklın hizmetinde zayıflattı. Sanki duygularımız işçi, aklımız da bunları yöneten. Hiç duygusunu üstün kılarak duygusuyla aklını yönetecek kadar kendisine güvenen bir insan gördün mü? Ben ken-

dine güvenin duygulara ve hislere güvenle başladığına inanıyorum. Çünkü duygularımız her şeyden fazla bizimdir. Aklımızın ise ne kadarının bizim olduğu tartışmalık.

İşte burada edindiğim düşüncenin de tüm dünya ideolojilerinden en büyük farkı bu olsa gerek. İnsanın duygusu ya da duygusal zekâsının daha ağır basması bir eksiklik olarak görülüyor. Tam tersine bir avantaj, doğru değerlendirilirse analitik zekâdan çok daha güçlü olan yanadır insanın. Bu konuda kadın olmanın da getirdiği farkındalıklar var. Kendin olma, her şeyden önce kendi duygularının ve hislerinin pratikçisi olmaktır. 'Kim, nasıl yorumlar' kaygılarına düşmeden bunu en başarılı şekilde uygulamak, yaşam okyanusunda olduğumuzu hissettiriyor. İçimizdeki yaşamın ile dışımızda yürüten gündelik yaşamın birbirine yabancılaşmasının önüne geçmek için de en iyi yol diye düşünüyorum.

İnsan hissettiklerini, manevi dünyasını içinde bir köşeye bırakır, dışarıda yürüten yaşama yetişeyim diye onları göz ardı ederse ya da onları engel olarak görürse, orada kendine yabancılaşma yoluna girmiş olur. Kendisiyle bir bütün olarak barışık olmaz. Sadece aklıyla barışık olur ve en güçlü yanını, yani duyguyu dünyasını görmezden gelecek aslında farkında olmadan kendinde yaşamın bir yanını çürütür. Duygu ve akıl bir kuşun iki ayrı kanadı gibidir. İkisi eşit hızla çarpmadıkça insanın yürümesi de mümkün değildir. Yani ikisinin eşitsizliği insanın topallaması ya da sakatlığı anlamına gelir.

Sadece analitik zekâsına güvenen ve duygusal zekâsını mümkün merteye geri planda bırakan bir insan kendini yönetebilir mi sence? Bence böyle bir kişilik her zaman dış etkilere ve başkalarına benzemeye meyleden biri olur. Bu konuda kadın akli daha farklı işliyor. Kadın, kendi duygularına ve hislerine güvenmeyi ve kendini yaratmayı öğreniyor artık. Duygusal zekâsının gücünü, analitik zekâsının çok gelişmemesini bir eksiklik olarak değil, tam tersine kendine yabancılaşmamış olmanın göstergesi olarak görüyor. Kendine yabancılaşmayan kişi doğaya da, insana da yabancılaşmamış demektir. Bu yüzden duygusal zekânın en güçlü yaşandığı kesim olan genç kadın insanlığın kendine yabancılaşmayan yüzüdür.

Egemen zihniyetten arınımış, eşit, doğayla ve kendiyile barışık bir toplum yaratılmak isteniyorsa, bunu başta genç kadının, gençliğin ve kadının öncülüğünde aşabilir. Çünkü ataerkil sistemle uyumlayan ve sistem içinde yer alma kavgasına, iktidar savaşlarına girmeyen toplumsal kesimlerdir bunlar..."

Demek ki her zaman akliselim değil, bazen de duygu selim düşünebilmek gerekir. Bazen hislerimizin bize aklımızdan çok daha doğru işaretler verdiğini görmek gerekir. Hele bir genç kadın isek, his dünyamızın zenginliğini daha iyi okumak ve ona kulak kapatmamak gerekir.

Yaşam, önce hissetmektir. Ondan sonra düşünmek.

Tavge Emek

Başarılı Bir Öğrenci Başarılı Bir Anne

Bir kadın öldürüldüğünde herkes onun üzerinde bir şeyler yazar, yine demek çevrelerinde bir şeyler söylenir, yürüyüşler gerçekleştirilir, ama acaba gerçekten kadının bu konudaki düşüncesi nedir?

Okuduğu Üniversitede kadın konulu yaptığı teziyle dikkatimizi çeken Lütfiye Taştan, kendisiyle yaptığımız röportajla çarpıcı bir yaşama sahip olduğunu ortaya koyuyor. Kadınlara ilgili yaptığı tespitlerinde bakışlarına yansıyanın düşüncelerindeki derinlik olduğunu anlıyoruz. 'İnsanları seviyorum' diyor. Ama zaten yaptıkları ve yaşadıkları aynı zamanda bizleri karşılama biçiminden bunu anlamak çok da zor değil. Raporu okuyunca bunun böyle olduğunu sizler de farkedeceksiniz.

• Avrupa'ya ne zaman ve nasıl geldiniz? Nasıl bir yaşamınız var?

Yirmi yıl önce evlilik nedeniyle Hollanda'ya gelmişim. Bir kızım var. Geldikten sonra okumak istedim. İlk başlarda dilin vermiş olduğu zorluklar ve 'başarabilir miyim' korkusundan kaynaklanan nedenlerden dolayı önce Rotterdam'da öğretmen okuluna başladım. Fakat orada kendi toplumum için pek bir şey yapamayacağım kanısına vardığımda oradan ayrılıp hukuk bölümüne geçtim. Ceza hukuku ve kriminoloji okuyorum, Eylül'de mezun olacağım. Yaşam ortamımın biraz geleneksel, biraz Avrupamsı bir yaşam tarzı olduğunu söylemem daha doğru olur. Doğu ve Batı kültürünün birleşiminden oluşan bir yaşam tarzım ve sentezim var. Her iki kültürün iyi yanlarını özümsemek belki de en iyisi.

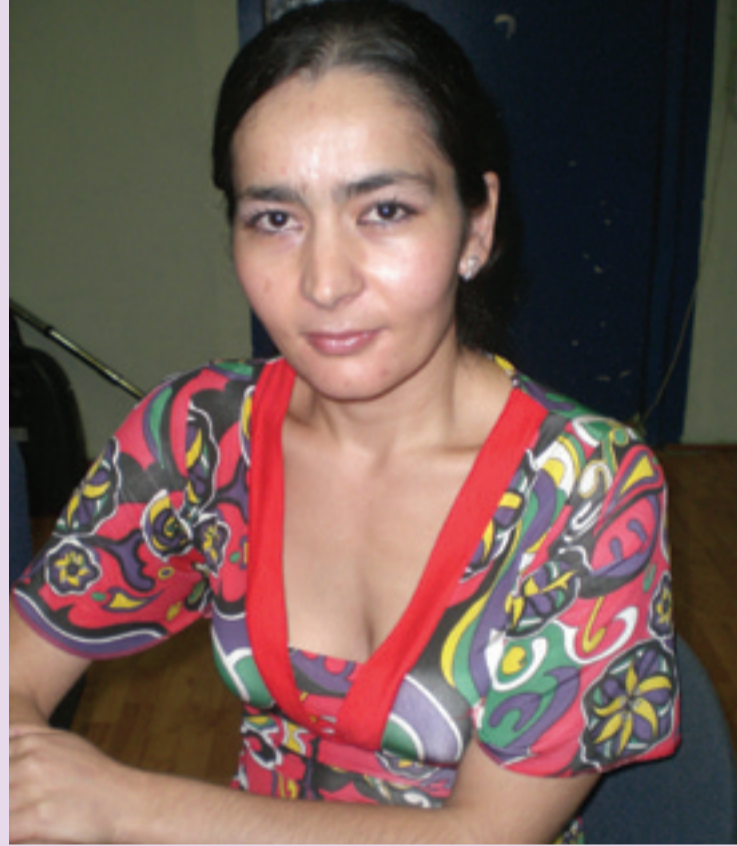
• Kendi isteğinizle mi evlendiniz ve geldiniz? 16 yaşındaydım evlendi-

ğimde. Dolayısıyla öyle genç bir yaşta insanın kendi isteğiyle evlenmesi pek olağan bir durum değil. Ailemin kararı etkili oldu.

• Evlilik ve okul yaşamını birarada yürütmek zor olmuyor mu?

Evlilik; ister kendiniz isterseniz aileniz tarafından seçilmiş olsun, bence ailede kadının pozisyonu çok önemli. Akıllı bir kadın, sevgi olmayan bir evlilikten sevgi üretebilir. Önemli olan saygının olması ve eşini tanımak istemesidir. Belki de benim en büyük başarım budur. Toplumda genelde şu görüş yaygındır; bir yüksek eğitilmiş ile az eğitilmiş eşler arasında muhakkak sorunlar çıkar, çatışmalar yaşanır. Dolayısıyla evlilik içi sorunlar yaşanır. Fakat eğitilmiş bir kadın gerçekten eğitimliyse -ki bu eğitim sadece üniversite bitirmekle olmuyor - kendisini tanıması ve kendi haklarına sahip çıkması gerektiği kadar bir başkasının yani eşinin haklarını da göz önünde bulundurup ona saygı duyması gerekliliğinin bilincine varmış olması gerekir. Saygı olduğu sürece hangi uçlarda olursa olsun insanın anlaşılması, birbirini anlamaması için hiç bir gerekçe yoktur.

Evli bir kadın olarak okumanın zorlukları öncelikle zamandan zaman yaratmayla aşılabılır. Hem ev, hem okul, hem de çocuk, zaman ve özveri isteyen bir iş. Hepsini bir arada götürmek her üçünü de eşdeğerde önemseydiğiniz sürece mümkün olur. Bunun yanı sıra toplumumuza özgü sosyal kontrole maruz kalıyorsunuz. Bunu dengede tutabil-

mek için öncelikle hareket ve davranışlarınıza dikkat etmek zorunda kalıyorsunuz. Mesela 'okuyup da ne yapacaksın, kültürünü mü geliştireceksin?', 'başkaları senin hakkında iyi düşünmez', 'evliliğin bitter', gibi birçok içi boş sözlerle karşılaşılıyorsunuz. Benim için önemli olan başarabilmektir. Eğer şimdi bunu başarmışsam ve birkaç insana da örnek olabilmişsem ne mutlu bana!

• Üniversitede üzerinde çalıştığınız tezin konusu nedir? Konu seçiminde hangi düşüncelerle hareket ettiniz?

Hollanda'da töre cinayetleri söz konusu olduğunda kadını koruyabilmek için bir çok önlemler alınmaya çalışılır.

Ama bu önlemler alınırken kadının bu konudaki rolü hep göz ardı edilmiştir. Kendi celdadını kendi yetiştiren 'kadının töre cinayetlerindeki rolü nedir?' sorusu hiç sorulmamıştır.

• Tezinizde ne tür sonuçlara ulaştınız ?

Önce bu konuyla ilgili bir kişiyle konuştum ve onların Türkiye'li kadınlar ve 'töre cinayetleri' hakkındaki görüşlerini sordum. Daha sonra Türkiye'nin beş bölgesinden (Kars, Aksaray, Konya, Günüdoğu Anadolu ve Karadeniz) 10'u kadınlar röportaj yaptım. Kadınların bu araştırmaya olan tutumu ise oldukça ilgisizdi. Hele hele Kürt kadını bu konuya oldukça ilgisizdi.

Çıkan sonuçta eğer öldürülen bir genç kız ise, 'çok yazık olmuş'; şiddetten kaçıp sığınma yurduna gitmiş bir kadın ise 'kendi hatası' ve eğer öldürülen kadının öldürülmesinde bir gönül sorunu sebep teşkil ediyorsa o zaman 'hak etti' düşüncesi kadınlar arasında yaygın. Genel itibarıyla kadınlar kendi kültürlerine, değer yargılarına oldukça bağlılar. Ama bunun yanında kendilerinin aile ve toplum içindeki pozisyonlarından hiç de memnun değililer. Bu durumu düzeltebilmek konusunda da oldukça bilinçsizler: 'Ben ne yapabilirim ki', 'el ne der' düşüncesi oldukça baskın. Kadının 'töre cinayetlerindeki' rolü üç kategoriden oluşuyor: Anne olmaktan kaynaklı rolü. Bir ailenin şerefine zedelenmesine neden veren dedikodulardan dolayı olan rolü ve kendi hemcinsine sahip çıkmamasından kaynaklanan rolü. Beklentilerin aksine Türk kadını bu konuyu ne aile içi ne de aile dışı hiç konuşup tartışmıyor. Kadınlar 'eğer öldürülmüş bir kadını savunursam, bana da kötü gözle bakarlar' korkusunu yaşıyor. Konuşulan ortamlarda da genelde suç öldürülen kadına yükleniliyor, öldürülen ise 'kurban' gözüyle bakılıyor. Kürt kadınları ise 'töre cinayetlerini' dernekler çerçevesinde konuştuklarını belirttiler. Ama bunu nasıl ve ne şekilde konuştukları hakkında ve bu konuşmaların bireylere yansımaları hakkında kesin bir veri yok.

Belirtilenler göz önünde bulundurulduğunda bizim halen toplum insanı olduğumuz, ama bireysellikten çok ama çok uzak olduğumuz sonucu çıkıyor. Kadın ölümleri belki de toplumsal değer yargılarının baskın çıktığı gösterirse de, kadınların, kızların ölümünü göze alarak bu değer yargılarına karşı çıkmamasın da bu toplumsal bakış açısının dejenerasyonuna yüz tutmuş olmasının belirtileri olarak da görülebilir. Töre cinayetlerinin Hollanda'da aldığı tepki göz önünde bulundurulduğunda, bu savaşta kadının galip çıkacağı gözüküyor.

Dozgin Zozan

ABONE FORMU

12 AYLIK*

20 EURO

24 AYLIK*

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 707 85 19 81
Fax: 0031 703 88 15 00

Banka ismi: Postbank
Hollanda İç: 9522686
Hollanda Dış:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

DUYURU!

Newaya Jin gazetesi olarak kendimizi dünyanın dört bir yanındaki okur kitlesine taşımak, daha güncel, daha somut olarak kadın sorunlarını yansıtabilme amacıyla www.newayajin.org adıyla bir site oluşturduk. Gazetemizin bir kültürü olarak geçmişte olduğu gibi bugün de, her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü birer çalışanı olarak gördüğümüz için, nerede olursanız olun, göndereceğiniz her haber, her değerlendirme, her görüntü gazetemizi renkli kılacaktır. Bu nedenle okurlarımızı www.newayajin.org sitesini bize ulaştırmayan kadınlara tanıtmaya, sitemizi ziyarete ve katkılarıyla renklendirmeye davet ediyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 0031 707 85 19 81